

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 30
Rugpjūtis-August 4, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

JT saugumo taryba patvirtino vakarų valstybių planą dabar P. Afrikos valdomai Namibijai nepriklausomybei suteikti ir paskyrė suomį Martti Oiva Athisaari savo įgaliotiniu pereinamajam laikotarpiui, tačiau P. Afrika nesutinka, kad jos atskirai valdytas Walvis Bay uostas atitektų Namibijai.

Portugalijos vyriausybės kalicinė centro demokratų partija atšaukė 3 savo ministerius iš vyriausybės už tai, kad žemės ūkio ministeris vilkino užgrobtų žemių grąžinimą jų tikriesiems savininkams ir sukėlė vyriausybės krizę. Min. pirm. Mario Soares buvo priverstas atsistatydinti. Prez. Antonio Ramalho Eanes numato pats paskirti naują min. kabinetą.

Angolos prez. Agostino Neto ir Zaires prez. Mobutu Sese Seko sutarė neleisti naudoti savo teritorijų puolimam prieš susitariančias šalis ir nuginkluoti jų valstybėse veikusias ginkluotas grupes.

JAV senatas sutiko panaikinti ginklų pardavimo draudimą Turkijai, jei Turkija parodys geros valios sprendžiant Kipro problemą. Taip pat sutiko panaikinti Rodezijai ūkines sankcijas, kai ten krašto valdymas bus perleistas juodųjų daugumai.

Bolivijos teismui panaikinus ten vykusius prezidento rinkimus, kariuomenė perėmė krašto valdymą. Taip pat sutiko panaikinti Rodezijai ūkines sankcijas, kai ten krašto valdymas bus perleistas juodųjų daugumai.

Izraelio opozicinė partija smarkiai puolė min. pirmininko vedamą politiką, kaltindama, kad jis visai nėra tikęs valstybei vadovauti.

Britanija ir JAV atšaukė savo karo lakūnų dalyvavimą Sov. S-gos rengtose malūnsparnių rungtynėse, bet privatus lakūnai jose dalyvaus.

Izraelis atmetė Egipto siūlymą geros valios ženklą grąžinti Egiptui Sinajų esantį El Arish miestą. Egiptas, nesulaukdamas jokių Izraelio nuolaidų, įsakė išvykti iš Egipto ten dar tebeveikusiai Izraelio karinei misijai.

Indijos vyriausybė formaliai apkaltino buv. min. pirm. Indira Gandhi už piniginius nusižengimus rinkiminės akcijos metu.

JAV nenumato užmegzti diplomatinį santykių su Angola tol, kol ten bus laikomi Kubos kariai.

Nežiūrint tarp JAV ir Sov. S-gos iškilusių nesutarimų dėl disidentų teismų, žydų emigracija iš Sov. S-gos nėra sumažėjusi.

Čilės karinė junta pašalino savo narį karo aviacijos viršininką gen. Gustavo Leigh, kuris buvo pareikalavęs krašto valdymą perleisti civiliam.

Japonijos jungtinio kariuomenės štabo viršininkas gen. Hiroo Kuriu buvo priverstas atsistatydinti už tai, kad buvo pareiškęs, jog Japonijos ginkluotos pajėgos netikėto užpuolimo metu galinčios veikti savarankiškai. Ir Japonijoj kaip ir JAV paskutinį žodį turi civiliniai kariuomenės v-kai.

Vietnamas pašaukė į kariuomenę 350.000 vyrų ir moterų savo sienom nuo agresorių ginti.

Pietų Kinijos jūroj, apvirtus laivui, nuskendo juo plaukę 200 Vietnamo pabėgėlių.

ATGARSIAI DĖL V. PETKAUS IR KITŲ DISIDENTŲ NUTEISIMO

Disidentų Viktoro Petkaus, Anatolijaus Ščaranskio, Aleksandro Ginzburgo, Vladimiro Slepako ir kitų disidentų teismai susilaukė tarptautinio atgarsio. Dalis atgarsių minima šios dienos Darbininko vedamajame. Čia paliesime mus pasiekusius atgarsius.

Pasisakė Šv. Tėvas

Popiežius Paulius VI liepos 16 susitikime su tikinčiaisiais Castelgandolfe išreiškė skausmą dėl sovietinių teismų paskelbtų nuosprendžių žmogaus teisių gynėjams.

Šv. Tėvas pabrėžė, kad politinių pažiūrų išreiškimas arba reikalavimas apsaugoti kiekvienam žmogui priklausančias teises negali būti laikomas nusikaltimu ir baudžiamas. Rūpestis žmogaus teisių apsaugojimu negali būti laikomas kišimusi į valstybės vidaus reikalus.

Žinios iš Vokietijos

Dienraštis "Die Welt" vakarų Berlyne liepos 19 paskelbė Dietrich Mummendey straipsnį apie V. Petkaus teismą.

Korespondentas rašo, kad apie penkiasdešimt žmonių būrelis, pusė jų jaunimas, du kartus per dieną kalbėjo rožančių prie teismo salės Vilniuje. Paklausti, už ką jie meldžiasi, atsakė, kad už tą, kuris bus nekaltai nuteistas.

V. Petkus nėjo savanoriškai į teismo salę. Jis buvo įtrauktas užlaužtomis rankomis. Pet-

kui buvo sufabikuotas kaltinimas, kad jis yra homoseksualas. Surastas vienas jaunuolis, kuris liudijo, kad Petkus jį suvedžiojo. Kitiem kaltinimam įrodymų nesurado. Teismo metu V. Petkus visą laiką tylėjo.

Kun. Karolis Garuckas, pats būdamas Lietuvos Helsinkio grupės narys, liudydamas teisme V. Petkaus byloje, pareiškė pats esąs atsakingas, lygiai kaip ir Petkus, už paruoštus grupės dokumentus. Kai teisėjai pagrasė, kad jis taip pat galėtų būti nubaustas, kun. Garuckas atsakė: "Aš būčiau laimingas, galėdamas priverčiamųjų darbų stovykloje mirti, kaip mirė prieš mane trys Lietuvos vyskupai".

Atgarsiai Amerikoje

Amerikos pagrindinių religinių bendruomenių atstovai pasiuntė laišką Sovietų Sąjungos ambasadoriui Washingtono Dobryninui. Reiškiamas susirūpinimas disidentų nuteisimu sunkiomis kalėjimo bausmėmis.

Laišką pasirašė JAV katalikų vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vysk. Kelly, Amerikos Krikščioniškųjų Bažnyčių Tarybos pirmininkas William Thompson ir JAV žydų tarybos pirmininkas rabinas Saul Teplitz.

Religinių bendruomenių delegacija siekė laišką Dobryninui įteikti asmeniškai, bet ambasadorius atsisakė delegaciją priimti. Sovietų ambasados valdininkas pareiškė, jog disidentams iškelti procesai yra sovietų vi-

daus reikalas.

Religinių bendruomenių laiške pažymima, jog, pagal Helsinkio konferencijos susitarimus, disidentams keliami teismo procesai ir apskritai žmogaus teisių slopinimas sudaro tarptautinę problemą, kuri negali nerūpėti pasaulio viešajai nuomonei.

JAV Senatas liepos 11 ir Atstovų rūmai liepos 12 priėmė bendrą rezoliuciją, kurioje pabrėžta, kad teisimas Viktoro Petkaus, A. Ščaranskio ir A. Ginzburgo, kurie gynė Helsinkio susitarimus, kelia gilų JAV žmonių susirūpinimą; tai trukdo ugdyti pasitikėjimą ir bendradarbiavimą tarp JAV ir SSSR.

Ryšium su Pavergtų Tautų savaitė daugelis JAV senatorių ir kongresmanų, primindami Lietuvos pavergimą, iškėlė Viktoro Petkaus persekiojimą. Ypač stipriai jį užtarė sen. J. Heinz (R.-Pa.), Ch. Percy (R.-Ill.), kongresmanai: Fr. Annunzio (D.-Ill.), J. Addabo (D.-N.Y.), W.R. Cotter (D.-Conn.), J. Eilberg (D.-Pa.), M. Murphy (D.-Ill.), A.J. Murphy (D.-Pa.), C. Pepper (D.-Fla.), R.A. Sarasin (R.-Conn.), E. Derwinski (R.-Ill.) ir kiti.

New York Times liepos 29 išspausdino du laiškus redakcijai V. Petkaus ir kitų disidentų reikalui.

Viename David Abalos, William Radtke, Mary Boutilier,

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Birželio mėnesį dešimt dienų okupuotoje Lietuvoje viešėjo lietuvių "mokslo ir technikos" grupė iš Amerikos. Grupę globojo "Tėviškės" draugija. Grupė vadovavo bostoniškis chemijos inžinierius Donatas Šatas. Jis davė spaudai ir platesnį pasikalbėjimą. Grupėje buvo bostoniškis architektas R. Manomaitis, muzikas S. Cibas, detroitiskiai V. ir K. Kebliai, chemijos profesorius iš Chicagos B. Jeselskis, stomatologė N. Remeikienė. Liet. Mokslo akademijoje ir tikslųjų mokslų institute svečiai skaitė 6 mokslines paskaitas. Tie paskaitininkai buvo: D. Šatas, B. Jaselskis, K. Keblys ir N. Remeikienė. Svečiai lankėsi Vilniuje, Verkiuose, Trakuose, Rumsiškėse, Kaune, Klaipėdoje, Palangoje. Taip jau yra, kad už "Tėviškės" draugijos globą svečiai turi atsiliepti giriamaisiais pareiškimais spaudoje.

Šį kartą tokius pareiškimus padarė D. Šatas, B. Jaselskis, R. Manomaitis ir N. Remeikienė. "Gimtajam krašte" įdėtos ir grupinės svečių nuotraukos. Sovietinei propagandai panaudojamos ir mokslininkų viešnagės!

— Sovietinės terminologijos žodis PLENARAS (pagal Dabartinės lietuvių kalbos žodyną — susirinkimas) tenykšteje spaudoje reiškia **menininkų darbo stovyklą**, kurioje kuriama pagal iš anksto duotą temą. Neseniai Vilniuje pasibaigė **tapytojų plenaras**, kurio tema buvo VILNIUS. Plenare dalyvavo tik keli lietuviai dailininkai, o daugumas menininkų buvo atvykę iš "broliškų respublikų". Nutapyta per 150 paveikslų. Jie buvo parodyti publikai Meno darbuotojų rūmuose. Dalis jų liks Vilniuje, kitus išsiveš dailininkai į savo kraštus. Kitas dailininkų **plenaras vyksta Klaipėdoje**. Tema — "Jūra — 78". Dalyvauja 9 mažiausiai pasireiškę Vilniaus dailininkai, vadovaujami V. Gurskio. Kūrybos motyvų dailininkai rinkosi iš žvejybos ir prekybos uostų, iš žvejų gyvenimo. Buvo taip pat Nidoje, Ventės rago, Drėvernoje. Dailininkai savo kūrinius viešai rodys "Žvejų šventės" metu surengtoje parodoje.

— Liepos 13 Lietuvos spaudoje paminėta marksistinio rašytojo Kazio Kielos (1898-1963) **aštuoniasdešimt metų gimimo sukaktis**. Nepriklausomoje Lietuvoje K. Kiela yra išleidęs apsakymų rinkinius: "Tarp garuojančių nuodų" (1926), "Likimo grimasos" (1929), "Ežeras išskrido" (1933), okupacijoje — "Slogi naktis" (1958), po mirties išleista — "Karvės oda" (1970). Didesnės vertės yra K. Kielos vertimai: S. Žoromskio "Pavasare-jant", I. Erenburgo "Trylika pykčių" (kartu su A. Rimydzium).

— Poetei Janinai Degutytei, švenčiančiai 50 metų amžiaus sukaktį, "už nuopelnus lietuvių tarybinei literatūrai" suteiktas Lietuvos nusipelnusios veikėjos vardas. J. Degutytės kūrybos turtai yra išleisti 17 knygų: 8 rinkiniai suaugusiems ir 9 rinkiniai vaikams. Tai lietuviškos žemės, oro, vandens ir ugnies poetė, mokanti prabilti subtiliu nuoširdžiu žodžiu, betarpiškai veikiančia simbolika. Yra laimėjusi dvi premijas (respublikinę ir komjaunimo). Žadama netrukus išleisti jos poezijos rinktinę "Tylos valanda" ir rinktinę vaikams "Saulės pėdom".

— Išniekinta Kazio Borutos gimtinė. Dvi reporterės "Literatūros ir meno" (nr. 27) Septynių dienų skiltyje paskelbė savo įspūdžius iš kelionės po Sūdų. Po atsilankymo Alytaus eksperimentiniam namų statybos kombinate ekskursantai pasuko į rašytojų tėviškes, esančias Marjampolės (Kapsuko), Vilkauskio ir Šakių rajonuose, K. Borutos gimtajame Kūlokų kaime ekskursantai nerado jokios rodyklės, prie dar išlikusios rašytojo gimtojo namo nebuvo jokios lentelės, o visai šalia senos trobos buvo baigiamas statyti kolchozo kiaulių tvartas. Reporterės rašo: "Iš tikrųjų nei šis, nei

tas dabar būtų rodyklė į tokią Borutos sodybą..." Ne ką geresnį vaizdą lankytojai rado ir "Amerika partyje" autoriaus A. Vilkutaičio Gulbininiškiuose: augo tik keli didžiuliai ąžuolai ir senos liepos, už jų suversta didelė akmenų krūva... Nei atminimo lentelės, nei rodyklės prie kelio. Sunku buvo rasti ir J. Basanavičiaus Ožkabalius. Tik melioratoriai nuvedė, kur reikia. Tokia pat bėda buvo ir su A. Kriščiukaičio-Aišbės Būbnais: rodyklė yra, bet nėra keliuko. Ekskursantai pasigedo ir komunistų veikėjų Z. Angariečio ir P. Eidukevičiaus tėviškių, bet už tai atsigavo Būdviečiuose — gražiai sutvarkytoje išgamos V. Mickevičiaus-Kapsuko tėviškėje. Šiam dievaičiui smilkalų negailima! Lankytojai sutvarkytas rado ir V. Kudirkos, P. Rimšos, J. Jablonskio tėviškes.

— Okupuotoje Lietuvoje **kaimas yra daugiausia nuskriaustas**: iš ūkininko atimta žemė, sugriautos sodybos, išnaikinti sodai, žmonės paversti beteisiais darbo vergais ir suvaryti į naujo tipo kumetynus, kuriuose nėra erdvės ir laisvės. Dėl sunkių darbo ir gyvenimo sąlygų, ypač menkų uždarbių labai sunkiai jaunimas prigyja kaime. Kas tik gali, veržiasi į miestus, kur daugiau pramogų, kur geresnis atlyginimas. Tik neseniai **partija ir valdžia sukruto gerinti ir kaimo kultūrinį gyvenimą**. Štai kompozitorių sąjunga išpa-reigojo kaime rengti koncertus. Rašytojai siunčiami į kolūkių skaityti savo kūrinių. Spaudoje rašoma, kad praėjusiais metais žemės ūkyje surengta 115 koncertų, kad kasmet pastatoma po 20 kaimo kultūros namų. Daug rašytojų esą nukreipė savo akis į kaimą: J. Baltušis, Alf. Bie-liauskas, V. Bubnys, V. Dautar-tas, M. Martinaitis, E. Matuze-vičius, V. Reimeris, K. Saja, Alb. Žukauskas ir kt. Spaudoje rašoma, kad kumunista partijos centro komitetas ypač susirū-pinęs kaimo kultūrinimu ir gyvenimo sąlygų pakilimu. Kaimas jau kyla į kalną (?)

— Ir vėl ta "sesė" Gudija (oficialiai — Baltarusija)! Nors II-asis pasaulinis karas baigėsi daugiau kaip prieš 30 metų, bet sovietiniai propagandininkai vis dar ką nors iš anų laikų išknisa ir pagrazina, lyg su krapylu pašventina, kad žmonės turėtų ką veikti, ką kalbėti. Štai liepos pradžioje Gudijos sostinė Minskas paskelbtas miestu didvyrių, daug nuopelnų turinčių iš "tėvynės karo" laikų. Miestui buvo įteiktas Lenino ordinas, "Aukso žvaigždės" medalis. Į iškilmes atvyko net pats L. Brežnevas. Ta proga ir lietuviškoj spaudoj pasipylė straipsnių, Gudiją vadinančių artimiausia Lietuvos sese. Primenamas 1919 metų abiejų šalių komunistų partijos bendradarbiavimas (V. Kapsukas tada mėgino sukurti jungtinę Gudijos-Lietuvos socialistinę respubliką). Straipsniai kviečia į dar artimesnį kultūrinį bendradarbiavimą. Tačiau draugystėje su tokia "sesė" lietuviui patriotinei neleidžia nematyti tos "sesės" daromų Lietuvai skriaudų. Maskvos malone gavusi nemaža lietuviškų sričių, Gudija su lietuviškas elgiais kaip žiauriausia pasakų pamotė-ragana: neleidžia lietuviškų mokyklų, neleidžia užsisakyti lietuviškos spaudos, net persekioja lietuviškai kalbančius ūkininkus ir darbininkus. Tai tau ir "sesė"! Reikia stebėtis lietuviškas komunistais, tvarkančiais neva laisvą Lietuvos gyvenimą, bet nerodančiais jokių viešų pastangų atgauti lietuviškas sritis ar bent tose srityse lietuvių kalbai iškovoti šiek tiek tokias teises.

— Rytų Vokietijos Akademijos leidykla šių metų data išleido stambų lietuviškų pasakų rinkinį LITAUISCHE VOLKSMÄRCHEN. Rinkinyje yra 142 lietuviškos pasakos: gyvulinės, stebuklinės, buitinės, le-

(nukelta į 2 psl.)

Prezidentas J. Carter su mūsų jaunimo atstovais Baltuose Rūmuose JAV LB Krašto valdybos išrūpintos audiencijos metu. Iš k. Jolanta Raslavičiūtė, prez. J. Carter ir PLJS-gos vicepirm. Viktoras Nakas.

Naujoji PLB valdyba su svečiais. Iš k. pirmoj eilėj PLB pirm. V. Kamantas, Argentinos Lietuvių Centro pirm. J. Mičiūdas, D. Kojelytė, buvęs PLB pirm. Br. Nainys, antroj eilėj — V. Kleiza, R. Sakadolskis, A. Juodvalkis, kun. A. Saulaitis, M. Šilkaitis, A. Paulius ir S. Kuprys. Nuotr. J. Kuprio

JAV viceprezidentas Walter Mondale sveikinasi su PLB-nės pirmininku Broniu Nainiu Baltuose Rūmuose. Už jo JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Alg. Gečys, dešinėje — vicepirm. Rimas Česonis. Audiencija Baltuose Rūmuose išrūpino JAV LB Krašto valdyba.

ATGARSIAI DĖL PETKAUS IR KITŲ DISIDENTŲ NUTEISIMO

(atkelta iš 1 psl.)

Alfred Celiano, Nicholas De Prospro, Albert Hakim, John Oesterreicher, John Radano, Frank Podgorsky, Peter Ahr (visi yra dekanai ir departamentų vadovai College of Arts and Sciences, Seton Hall universitete), pasmerkdami disidentų nuteisimą, reikalauja imtis konkrečių priemonių prieš Sovietų Sąjungą.

Mokslininkai pageidauja, kad JAV sustabdytų technologijos instrumentų ir mašinų siuntimą į Sovietų Sąjungą, kol ji nesi- laiko Helsinkio susitarimų. „Amerikiečiai, jausdami žmo- gišką vertybę, neturėtų statyti kojos ant sovietiškos žemės“. Laiške visi raginami pakelti bal- są kovoję už teisingumą ir laisvę.

Kitame laiške Eleanor Karve- lis, New Fairfield, Conn., gina Viktoro Petkaus ir Balio Gajaus- ko teises.

Australijos žodis

Australijos užsienio reikalų ministeris Adrew Peacock pa- reiškė, kad jo krašto vyriausybė apsvaistys septynių australų žy- dų rabinų iškeltą pasiūlymą, kad 1980 metais Maskvoj įvyk- siantys olimpiniai žaidimai būtų perkelti į kitą vietą arba žai- dimai Maskvoje būtų boikotuo- jami, susilaikant nuo dalyvavi- mo dėl sovietinės represinės politikos žmogaus teisių gynėjų atžvilgiu.

Šveicarijoje

Šveicarijos katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas, Lo-

zanos, Ženevos ir Friburgo vys- kupas Mamie, pasiuntė telegramą Sovietų Sąjungos ambasa- doriui Berne.

Vysk. Mamie telegramoje iš- reiškė Šveicarijos katalikų su- sirūpinimą dėl disidentam pa- skelbtų sunkių nuosprendžių, per ambasadorių ragina sovietų vyriausybę apsaugoti Sovietų Sąjungoje pagrindines žmogaus teises ir pilnai įgyvendinti kon- ferencijoje priimtus išparei- gojimus.

Italija protestuoja

Italijos komunistų partijos dienraštis „L'Unita“ rašo, kad Italijos komunistai griežtai at- meta pažiūrą, pagal kurią su oficialiąja partijos linija nesutin- kančiųjų įsitikinimų išreiškimas yra laikomas nusikaltimu prieš socialistinę valstybę. Tokia pa- žiūra grubiai iškreipia socializ- mo skelbiamus dėsnius apie pi- liečio santykius su valstybe ir apskritai apie žmogaus laisvę. Trys pagrindinės Italijos pro- fesinės sąjungos sutartinai nu- sprendė nutraukti ryšius su so- vietų darbininkų organizaci- jomis, apkaltinant jas rėmimu tokio režimo, kuris, nepaisyda- mas viso civilizuotojo pasaulio protestų, vykdo represinę poli- tiką.

Kanados nuomonė

Kanados ministeris pirminin- kas Trudeau Ottawoje paskelb- tame viešame pareiškime griež- tai pasmerkė sovietų teismų nuosprendžius V. Petkui, A. Ginzburgui ir A. Ščaranskiui. Ministeris pirmininkas pabrėžė, kad sovietinių teismų paskelbti nuosprendžiai žmogaus teisių

gynėjam Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje turės savo atgarsius ir rimtų pasekmių tarptautinės įtampos mažinimo procese.

Trudeau pažymėjo, kad ne- įmanoma kalbėti apie Helsinkio konferencijos principų įgyven- dinimą, kol asmenys, kovoją už šių nutarimų vykdymą yra ap- kaltinami išdavyste ir baudžiami sunkiomis kalėjimo bausmėmis.

Pasisako britai

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministeris dr. Owen pra- nešė, kad dėl sovietų vykdomų represinių priemonių prieš disi- dentus britų vyriausybės na- riai, iki naujo potvarkio, susi- laikys nuo vizitų Sovietų Są- jungoje. Ministeris Owen prid- rė, kad ir Sovietų Sąjungos vyriausybės narių vizitai į Di- džiąją Britaniją šiuo metu nėra pageidaujami.

Didžiosios Britanijos kons- servatorių partijos lyderė Mar-

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

gendinės. Tiražas net 230,000 egzempliorių. Rinkinį rūpestin- gai parengė Lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinė bendradarbi filologijos kandi- datė B. Kerbelytė. Į vokiečių kalbą pasakas išvertė lietuvių bičiulis prof. V. Falkenhanas. Pasakos parinktos iš S. Daukanto, A. Šleicherio, K. Brugmano, J. Basanavičiaus, M. Slančiaus- ko, M. Davainio-Silvestravici- ūs, Vaižganto ir kitų rinkinių. Rinkinyje yra ir platus pačios sudarytojos B. Kerbelytės moks- linsis straipsnis apie lietuvių tau- tosaką.

— Politinio-propagandinio plakato konkurse Lietuvoje pirmą premiją laimėjo J. Gud- monas už plakatą „Spalio idėjos nenugalimos“. Tas pats autorius laimėjo ir trečiąją premiją. Ant- roji premija paskirta J. Žiliui už spalio revoliucijos metinių minėjimo plakatą ir M. Znamie- rovskui už plakatą „Slovė Vil- niaus išvadotojams“. Tam pa- čiam autoriui teko ir viena tre- čioji premija. Dar vieną trečią- ją vietą laimėjo V. Grušeckaitė už plakatą „Saugai gamtą — sau- gai žmogų“. Už propagandinius atvirukus pirmąją premiją laimė- jo V. Grušeckaitė, dvi antrą- sias premijas gavo G. Aleksan- dravičienė ir G. Gesevičius. Tre- čiąsias premijas gavo G. Aleksan- dravičienė, R. Stasiūnaitė, R. Bičiūnienė ir J. Laurinavičiūtė.

— Nusipelnusio Lietuvos me- no veikėjo vardas suteiktas Res- publikos dailės fondo direktoriui keramikui Algirdui Lauciui, at- šventusiam 50 metų amžiaus sukaktį. Ta proga Vilniaus dai- lės parodų rūmuose surengta jo kūrinių paroda, kurioje išstatyta per 90 keramikos darbų.

— Gana anksti vasaros koncer- tų sezonas Trakų pilies menėje užbaigtas P. Tamošaičio vado- vaujamo liaudies instrumentų ansamblio „Sutartinė“ koncertu. Prieš tai šią vasarą Menėje kon- certavo Filharmonijos pučiamų

Atmesta Orlovo apeliacija

Rusijos socialistinės respubli- kos aukščiausiasis teismas atme- tė ruso disidentu Yuri Orlovo apeliaciją, patvirtindamas jam paskirtą bausmę: septynerius metus kalėti ir penkeriems me- tam ištėmimo. Yuri Orlovas yra taip pat Maskvoje veikian- čios Helsinkio grupės narys. Užsienio spauda šia proga pa- žymi, kad nuo Helsinkio kon- ferencijos pabaigos sovietų valdžia suėmė jau dvidešimt Sovietų Sąjungoje ir jos valdo- muose kraštuose veikiančių Helsinkio nutarimų vykdymui remti visuomeninių grupių na- rių. Kai kurie jų yra jau nu- teisti, kiti dar laukia teismo. Orlovo apeliacinė byla, paži- mi užsienio laikraščiai, buvo svarstoma apie dvi valandas, ne- dalyvaujant nei kaltinamajam, nei jo advokatui gynėjui. Yuri Orlovo apeliacijos atmetimą oficialiai pasmerkė Amerikos Valstybės departamento atsto- vas, pažymėdamas, jog ameri- kiečių vyriausybė dabar svars- to galimybę imtis Sovietų Są- jungos atžvilgiu atsakomųjų priemonių.

garet Thatcher britų televizijai BBC suteiktame pasikalbėjime pažymėjo, kad, jeigu konserva- toriai laimėtų ateinančius poli- tinius rinkimus, jų vyriausybė persvarstytų prekybinius ir technologinius santykius su So- vietų Sąjunga, siekiant tokiu būdu priversti sovietus liautis represinėmis priemonėmis per- sekioti disidentus.

Daugiau negu šimtas britų darbiečių partijos deputatų pa- siuntė laišką sovietų ambasado- riui Londone, protestuodami prieš disidentų nuteisimą ir rei- kalaudami, kad nuteistieji būtų išlaisvinti.

jų kvintetas, Lietuvos kvartetas, kamerinis orkestras ir senosios muzikos ansamblis.

— Anykščių apylinkėje šalia Jono Biliūno gimtinės, Elmi- ninkų kaimo ūkio bandymų sto- tyje šių metų birželio pradžioje įkurtas arkljo muziejus. Iš tikrų- jų okupuotoje Lietuvoje iš ūkio arklys jau beveik visai išnyko. Teliko arklys tik sportinėse ir dykaduonių pramogose. O sena- sis darbo arklis, toks brangus Lietuvos ūkininko darbininkas, liko tik muziejiniu eksponatu. Muziejui paskirtas erdvus bū- dingas aukštaičių kluonas. Ta- čiau gyvo arkljo muziejuje nera- sime. Bet už tai, kiek daug dar- bo įrankių, prisigėrusių arkljo prakaito, nuzulintų, nutrintų nuo ilgo vartojimo: senoviški ir naujoviški arklai, plūgai, zagrės, akėčios, pakinktai — vadelės, pavalkai, kamanos, botagai; vėl visoki vežimai — darbiniai ir išeiginiai, važiai, medinašiai ir geležinašiai. O kiek tų ūkio ma- šinų, kurias suko arkljo jėga: kuliamosios, akselinės, lina- mynės, sėjamosios, pjaunamo- sios, kertamosios, bulviakasės! Arklys Lietuvos žemės ūkyje buvo pagrindinė jėga. Ir berneliai raitužėliai brangino ir gerbė savo žirgelius. Muziejuje ir tai senajai romantikai duota vietos. Tik kyla klausimas, ar arkljo muziejui nebūtų geriau ti- kusi vieta Rumsiškių etnografi- niame muziejuje. Bet anykštė- nai pirmieji sukruto ir savo apy- linkėje įsisteigė Lietuvos arkljo muziejus.

— „Literatūros ir meno“ sa- vaitraštis (nr. 26) iš išeivijos lai- kraščių persipašdino kiek su- trumpintus ir perredaguotus dr. Audriaus Plioplio straipsnius apie M. K. Čiurlionio paveikslų parodas Paryžiuje ir Londone 1910, 1912 metais. Straipsnių komentarus pridėjo Vytautas Landsbergis. Tai dar vienas ply- selis geležinėje uždangoje. Se- niau buvo draudžiama net vardą minėti išeivijoje dirbančių kul- tūrininkų...

Pr.N.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. North- port, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air- conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New- ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Pa- ruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsiamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šei- mos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balza- muotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės na- mų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaido tuviniai pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor- tai, Dalia ir Albertas Radžionas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706

Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklypai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, compute- riai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir fir- mų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIUS 1978 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, plirnad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. — dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Moun- tainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par- duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spau- dos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO-
SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENIETELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVECAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

(išvykimo datos)

1 savaitel:
Rugsėjo 17, 22

2 savaitės:
Rugpiūčio 3, 18
Grudžio 19, 22

SPECIALI KELIONĖ
RUGPIŪČIO 11 —
DEVYNIOM DIENOM 993 DOL.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL. (212) 769-3300

Savaitės įvykiai

Britanija, padidėjus ten tero- ristiniam veiksmam prieš ara- bus, įsakė išvykti 5 Irako am- basados tarnautojams ir 6 kitiems irakiečiams.

Gynybos sekr. Harold Brown patikino P. Koreją, kad JAV ir toliau lieka įsipareigojusios ją ginti ir kad JAV kariai iš ten bus atšaukti tik tada, kai jai negrės joks pavojus.

JAV sumažino savo ambasa- dos Libane personalo skaičių ir patarė amerikiečiams iš ten išvykti.

Vietname po II pasaul. karo pasilikę gyventi 20 japonų bu- vo priversti išvykti.

Prez. Carter atšaukė su Sov. S-ga numatytą aukštų pareigū- nų konferenciją namų statybos reikalais.

R. Vokietijos policija sulaukė britų pilietį Colin Semple už bandymą išgabenti į vakarus vieną vokiečių.

Ispanijos teroristai Madride nušovė armijos gen. Juan San- chez Ramos ir jo padėjėją plk. ltn. Juan Perez Rodriguez.

Sovietų disidentu Vladimir

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolūka •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Pastangos už Viktorą Petkų

JAV-bėse jau tradicija virtusi Pavergtų Tautų savaitė šiemet buvo švenčiama jau dvidešimtą kartą. JAV prezidentas Jimmy Carter liepos 11 paskelbė savaitę, prasidedančią 1978 m. liepos 16, Pavergtųjų Tautų savaitę.

Sovietams tokios savaitės nepakeliui. Ir šiais metais, tokios antisovietinės — antikomunistinės savaitės išvakarėse, liepos 10 Sovietų Sąjungoje prasidėjo kelių sovietų ir lietuvių disidentų teismai: Anatoli Ščaranskis — Maskvoje, Solženicyno Fondo kalinių šeimom šelpti tvarkytojo Aleksandro Ginzburgo — Kalugoj ir lietuvių grupės Helsinkio susitarimų vykdymui sekti nario Viktoro Petkaus — Vilniuje. Ginzburgas buvo nuteistas 8 metams, Ščaranskis — 13 metų, o Viktoras Petkus — 10 metų griežto režimo darbo stovyklos ir 5 metus ištėrimo.

Nors JAV spaudos didžioji dalis minėjo tik Ščaranskio ir Ginzburgo teismus, liepos 13 vakare New Yorke radijas ir televizija, o liepos 14 New York Times ir New York Post pranešė ir apie V. Petkaus nuteisimą.

Toliau vis buvo kartojama ir primenama Ginzburgo ir Ščaranskio padėtis, ramiai paliekant nuošaly Viktorą Petkų.

Džiugu, kad popiežius Paulius VI liepos 16 audiencijoje prisiminė sovietų nuteistuosius disidentus. Džiugu, kad Viktoras Petkus buvo prisimintas JAV prezidento Jimmy Carter spaudos konferencijoje liepos 20.

Popiežių ir JAV prezidentą savo budrumu pralenkė Vakarų Vokietijos kancleris Schmidt. Chicago Tribune jau liepos 15 vedamajame džiaugiasi, kad Helmut Schmidt išskirtinai pasauliui priminė, kad reikia rūpintis ne vien išgarsintų Ginzburgo ir Ščaranskio likimu, bet taip pat ir Viktoro Petkum, kuris gavo didžiausią bausmę.

Prieš nežmonišką Sovietų

teismo parodiją kyla balsai iš įvairiausių pasaulio kraštų. Randame atgarsio Vakarų Berlyno dienraštyje "Die Welt" liepos 19. Ten aprašomos kai kurios detalės iš Viktoro Petkaus teismo. Pačiose JAV-bėse pastebime bendrą JAV katalikų vyskupų konferencijos, Amerikos Krikščioniškųjų Bažnyčių Tarybos ir Amerikos Žydų Tarybos raštą Sovietų Sąjungos ambasadoriui Washingtono Dobryninui. Ryšium su disidentų nuteisimais, JAV vyriausybė, remdama prezidento J. Carterio duotu potvarkiu, sustabdė elektroninio kompiuterio "Sperry-Univac" pardavimą sovietams. Kompiuteris buvo skirtas Tass'o žinių agentūrai. Be JAV vyriausybės žinios privačios firmos nebegalės parduoti sovietams elektroninių mašinų.

JAV Senatas liepos 11 ir Atstovų rūmai liepos 12 priėmė rezoliuciją, pasmerkiančią disidentų teismus Sovietijoje. Pavergtų Tautų savaitė irgi davė progos apie tai prabilti.

Australijos užsienio reikalų ministeris Peacock išreiškė konkretų protestą boikotuojant 1980 metais Maskvoj vyksiančius olimpinis žaidimus.

Šveicarijos katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas pasiuntė protestą Sovietų Sąjungos ambasadoriui Berne. Italijoje protestavo net komunistų dienraštis "L'Unita" ir profesinės sąjungos.

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministeris Owen išleido aštirus potvarkius Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Sankcijomis pagrasino ir Kanados ministeris pirmininkas Trudeau.

Apie minėtus įvairių valstybininkų atsiliepimus plačiau pirmame puslapy.

Lietuviai — organizacijos ir pavieniai asmenys — JAV-bėse irgi stengėsi įtaigoti JAV vyriausybę, kad būtų prisimintas ir Viktoras Petkus, o taip pat bū-

(nukelta į 4 psl.)

Šis pokalbis su Detroito gyvenančiu rašytoju Vytautu Alantu, vyšium su jo 75 m. sukaktim, buvo suplanuotas žymiai anksčiau, bet dėl rašytojo ligos ir techninių kliūčių gerokai užsidedė. Mum rodos, čia nėra reikalo pristatinti sukaktuvininką, — pagaliau jis pats apie save papasakos, — gal tik tiek pastebėtina, kad jis yra studijavęs Kauno Vytauto Didžiojo universitetė ir baigė universitetą Montpellier, pietų Prancūzijoje, 1929. Kaip žinoma, jis yra darbavęs kaip rašytojas ir žurnalistas ir, tiesą sakant, tebesidarbuoja, tad mūsų pirmas klausimas ir buvo, kaip tat atsitiko kad jo darbuotė nuėjo dviem kryptim.

— Teisybės pasakius, gal tą dviejų krypčių ir nebuvo; rašytojumas ir žurnalistika — tas pats plunksnos darbas. Savo literatūrinę karjerą pradėjau eiliuodamas, bet, lankydamas Šiaulių gimnaziją, parašiau Trimitui ir pirmąją korespondenciją apie Vasario 16 minėjimą 1918. Man rodos, kad rašytojas neturėtų vengti pasisakyti spaudoj visuomenės ir net politiniais klausimais. Mano žurnalistinė darbuotė pasiekė viršūnę, kai buvau pakviestas užimti Lietuvos Aido vyr. redaktoriaus postą ir kai 1939 išleidau publicistinių straipsnių knygą — Žygiuojanti tauta. Beredaguodamas Lietuvos Aidą (1934-1939), taip įsitraukiau į spaudos darbą, kad maniau į literatūrą nebegrįšias.

— Atseit, Jūs pradėjot rašyti dar besimokydamas gimnazijoje. Kur buvo išspausdinti pirmieji Jūsų kūriniai?

— Prieš atsakydamas į šį klausimą, norėčiau pastebėti, kad tada Lietuvoj buvo labai neramūs laikai. Priešų mum netrūko. Tai buvo pirmieji Lietuvos nepriklausomybės metai. Man esant ketvirtoji klasė, 1919 į Šiaulius įsibrovė bermontininkai, kurie pareikalavo išsikrauti iš gimnazijos rūmų. Atsimeinu, direktorius Klupšas sušaukė mokinius į didžiąją salę, tarė žodį, ir mes ryžomės gimnazijos neužleisti. Mum besitariant, į salę, šautuvus atkišę, įsibrovė kareiviai, kuriuos mes pasitikom su Lietuvos himnu. Prasidėjo kova kaip, reikiant: jie varyt, mes neit! Kareiviai išstūmė mus iš antro aukšto į pirmąjį ir ėmė mėtyti pro koridoriaus langą. Nukentėjo nemaža moksleivių. Tai įvyko rudenį, 1919 rugpjūčio 30. Bermontininkai gimnaziją užėmė, ir mokslas nutrūko. Grįžau į savo tėviškę Kriaukenus. Tą patį rudenį su dviem draugais radviliškiečiais pabė-

GYVENIMO IR KŪRYBOS SŪKURIUOSE

Rašytojas, rašęs dviejuose žemynuose. Novelistas, dramaturgas, romanistas. Kūryba glaudžiai susijusi su Lietuvos istorijos laikotarpiais.

gau iš bermontininkų užimtos Lietuvos dalies į Kauną ir įstojau kariuomenės savanoriu. Man tada buvo 17 metų... Dovanokit, kad kiek nukrypau nuo temos, bet man rūpėjo bent vienu mažu pavyzdžiu pavaiduoti, kokie sūkuriai blaškė anuomet mūsų kraštą ir kokią atmosferą teko mokyti ir bręsti to meto jaunimui.

— Jūs sakot, kad pradėjot eiluoti gimnazijos suole. Ar išleidot eilėraščių rinkinį?

— Studentaudamas rinkinį paruošiau, pavadindamas jį — Amžini laužai, bet neradau leidėjo, ir rankraštis dingio. Paskum pradėjau rašyti proza ir spausdinti periodikoj. Baigęs studijas Prancūzijoje, išleidau pirmąją novelių knygą — Artisto širdis (1930). Kad nebereikėtų grįžti prie novelių klausimo, norėčiau pastebėti, kad Lietuvoj išleidau dar kitą rinkinį — Tarp penkių ir septynių (1934). Tremty,

vakarų Vokietijoje, išspausdinau rinkinį — Ant siūbuojančios žemės (1946). Persikėlęs Amerikon, išleidau šias novelių knygas: Svetimos pagairės (1954, Londono Nidos leidinys), Nemunas teka per Atlantą (1970, Nidos leidinys) ir novelių rinktinę — Atspindžiai ūkanose (1976, Liet. Enciklopedijos leidinys).

Iš viso parašiau 6 novelių knygas. Tarp kitko pastebėtina, kad keturios mano novelės laimėjo Dirvos novelės konkursą. Kai dabar pažvelgiu atgal, visose tose novelėse atsiai skirtingi išgyvenimai bei galvojimai laisvojoje Lietuvoj, tremties stovyklose ir šiapus vandenyno. Lietuvoj išleistose novelių knygose dar daug siužetų imta iš Lietuvos kaimo gyvenimo, o vėliau tos temos dingsta, ir jų vietą užima ištremto žmogaus tragika, rūpesčiai dėl ateities ir tautinio išlikimo problemos.

Rašytojas Vytautas Alantas. Nuotr. A. Noraus

BAIMĖS UŽGULTOS DIENOS

JURGIS JANKUS

19

Pasakyti būtų galėjęs tik išmatavęs stogą iš lauko ir iš vidaus, bet kam galėjo ateiti į galvą jį matuoti. Viename kampe žemai prie pat stogo buvo padarytos mažos drelės, kad galėtų žmogus įlįsti; kai įlindęs vėl jas užspaudė, jokios žymės nebelieka, kad čia durų esama.

Dėdė Jonas gal ir šiandien tebebūtų gyvas, jeigu būtų buvęs troboj, kai milicija atėjo paimti, bet jį pasitiko kieme, grįžtantį iš tvartų. Kai pavasarį vežė žmones, seneliai visą dieną sulindę išsėdėjo. Kad jau paėmė sūnų, manė, ims ir juos, bet tą kartą pralenkė. Jeigu ir nebūtų pralenkę, vis tiek nebūtų radę.

Ir Ruvtę senelė norėjo tada čia paslėpti, bet susilaikė, kad buvo Saliamutė. Ji moteris gera, bet kieno liežuvis nekliba. Prasitaris kam, nors ir pačiam patikimiausiam, netrukus visa parapija žinos, kur seniai Didoniai savo turtus slepia. Kas nors tyčia užrodys. Sakys: iš manęs atėmė, tai ko jie turi visko per tekę būti.

Tokie jau žmonės, nieko nepaveiksi. Vokiečiai tam ir yra vokiečiai. Atėję viską iššluos ir dar ko gera pasodins, kam trukdai karą laimėti.

O tam užkalime buvo visko: ir lašinių, ir kumpių, ir dešrų, ir baltučių kvietinių miltų, ir sviesto, ir medaus, ir pusmaišis riešutų. Dar po kelis maišus kviečių ir rugių. Parodė, tik turėjom niekam nė per pusę lūpų neprasitarti, kad tokia vieta yra. Ne tik parodė, bet ir pamokė, kaip įeiti ir išeiti.

Rivelei iš pradžių nesisekė, bet, keletą sykių pamėginusi, išmoko. Net ir patamsy išmoko. Kad atbėgusiai nebūtų šalta, senelė viename pakraštyje padėjo patalus ir kailinius susisukti.

Iš atsargumo ir dieną laikydavome duris užsklęstas, kad kas netikėtai neužteitų. Atidarydavau aš, o Rivelė bėgdavo nebe į kamara, bet tiesiai ant aukšto. Vieną sykį net naktį giedė. Pačiame įmigyje kažin kas pradėjo belstis. Rivelė, pasigriebusi apklotą, nulėkė ant aukšto.

Norėjau bėgti ir aš, bet senelė sulaikė.

— Tu naminė, — pasakė, —

geri ir pas juos bus gera gyventi. Sakė: "Kai pasakysi, kad esi Giršos duktė, išskėsim ramkom priims. O gal patys pažins. Jie visada mūsų krautuvėje pirkdavo ir tave ne sykį yra matę."

Ji ir bėgo kėlučiu tiesiai pas tuos gerus žmones. Tik galą pabėgusi, ant kelio pamatė labai didelį šunį. Tokį didelį, kad galėjo būti ir vilkas. Ji sustojo, o švėris žiūrėjo tiesiai į ją. Buvu dar toli, bet matė, kad niekur kitur nežiūri, kaip tik į ją. Tada pasuko į šoną. Ji norėjo tik lanku apeiti šunį ir vėl bėgti tuo pačiu kėlučiu. Ejo per mišką, ėjo, bet kėlučio neberado, tik lauką, o toliau buvo matyti trobos.

Kai vėliau tą pasakiau senelėi, ji net rankomis suplojo, paėmė Rivelę į glėbį, pasisodino ant kelių. Taip buvo susijaudinusi, kad net akyse ašaros pasirodė.

— Ten, Onute, buvo ne šuo, — sakė. — Tavo angelas sargas buvo šunim ar gal ir vilku pasivertęs. Jis žinojo, kad negali eiti tuo kėlučiu. Būtam ėjusi, vokiečiai būtų pasiviję ir pasiėmę. Jeigu ir būtam spėjusi nueiti pas Pusnelius, būtų ir tenai atėję. Gal žmonės nebūtų net pagalvoję, kad taip greitai reikia slėpti. Nebūtų turėję nė kada. Mums buvo begip. Ir Saliamutė čia buvo, ir vokiečius iš kažin kur pamatėm. Pats Dievas atvedė tave čia, kur buvo Saliamutė. Be jos ir mes nebūtumėm susigaudę, ką reikia daryti. Dievas žino, kur jau dabar būtam.

— Gal dabar būčiau kartu su mama, — pasakė pakėlus akis.

Ji dažnai spėliodavo, kur dabar galėtų būti motina. Jeigu tik sužinotų kur, tai eitų ir eitų, kol nueitų. Senelės paprašytų, kad įdėtų valgyti, ir nueitų.

— Nebent anam pasauly, — galvą linguodama atsakė senelė. — Čia, vaikute, jiems nėra nei tėvo, nei motinos, nei vaiko. Kai bolševikai žmones vežė, dabar jau žinom, kaip buvo. Tėvus tuoj atskyrė nuo šeimų, sukimšo sausakimšą į vagonus. Nedavė nei valgyti, nei vandens atsigerti. Kai vaikai troškulio nebeįstverė, numirdavo, kaip paršiukus už kojų išmesdavo lauk.

Ne geresni, Onute, ir tie. Nė kiek ne geresni. Visi, rodos, būtų ir žmonės, ir gražūs, ir protingi, ir to paties Dievo sutverti, o kai įlenda į galvą kokia sumaištis, tai nė patys nebežino, ką daro. Gal Dievas jiems atleis, bet mums atleisti sunku. Dievas žino, kaip sunku. Kaip žmogus yra žmogum, turbūt nėra gyvenęs tokių baisių laikų. Visada buvo karai, visada mušėsi, bet niekada taip nepiovė nekaltų. Nebent tik Erodas. Bet ir tas težudė tik tų metų kūdikius, o tie visus. Kaip šienpioviai, išėjo su dalgiais į žydinčią pievą. Tik šnioja ir šnioja.

Ji šnekėjo ir šnekėjo, supuodama Rivelę, o ašaros nešluostomos krito ant priglaustos mergaitės.

Nelikau skolinga Rivelei ir aš. Pirmą sykį pasakiau paslaptį,

— Pakalbėkim apie Jūsų dramas. Kiek atsimenam, Jūs dar Lietuvoj sėkmingai įkėlėt koją į sceną. Kada parašėt pirmąją dramą, kur ji buvo suvaidinta, ir kurį savo dramos veiklą labiausiai vertinat?

— Pirmąjį mano scenos veiklą, 4 veiksmų dramą Užtvanką, Kauno valstybinis teatras suvaidino 1932. Premjera praėjo su dideliu pasisekimu. Kitą dieną visa didžioji Kauno spauda ją palankiai įvertino, ir aš, galima sakyti, pabudau jau žinomas dramaturgas. Veikalas teatro repertuare išsilaikė porą metų, be to, buvo vaidinamas ir provincijos teatruose. Bet... auto-rius likimas labai nepastovus ir permainingas. 1933 parašiau kitą 4 v. pjesę — Gaisras Lietuvoje. Kiek pirmuoju veikalu šoktelėjau aukštyn, tiek antruoju puoliau žemyn: po antro spektaklio veiklas buvo išimtas iš repertuaro. Kodėl? "Gaisras Lietuvoje" buvo gaisras ta prasme, kad mano didvyris, pradžios mokyklos mokytojas Sado-nis, supleskina senas lūšnas, kaip Lietuvos atsilikimo ir stagnacijos simbolius. Be to, jis kasa šulinį mokyklos kieme semti iš gilumos tyram vandeniui, t.y. auklėti jaunimui grynai lietuviškos dvasios, be jokių svetimų įtakų. Lūšnos supleskėjo, sakau, kaip atgyvenų simbolis, bet kartu supleskėjo ir mano drama, nes, mat, vyresnioji valdančioji karta, pati kilusi iš romantinės, Maironio apdainuotos lūšnelės, negalėjo pakęsti jos sudeginimo. Tai ir yra, ką aš vadinu rašytojo gyvenimo ir kūrybos povandeninėmis uolomis ir sūkuriais: up and down, aukštyn ir žemyn... Pagaliau aš čia nenoriu savo pjesės vertinti meniniu požiūriu: gal ji buvo silpna, nors per premjerą žiūrovai ją priėmė gan palankiai.

— Jūs būsit parašę ir daugiau dramų?

— Taip, bet daug vėliau. Po Gaisro Lietuvoje teatrui neberašiau kone dešimt metų. Viena, tas "gaisras" mane gerokai nuo scenos atšaldė, o antra, pradėjęs redaguoti Lietuvos Aidą, ir laiko pritrūkiau. Į sceną grįžau tik tapęs Vilniaus miesto teatro direktoriumi (1940-1944). Tuo laikotarpiu parašiau 3 v. pjesę —

Gyvenimas iš naujo ir 3 v. komediją — Buhalterijos klaida. Abu veikalai buvo pastatyti Vilniaus teatre. Itin Buhalterijos klaida turėjo pasisekimo: ji apėjo provincijos teatrus ir, galima sakyti, buvo vaidinama visose Amerikos lietuvių kolonijose. Kol dar buvo gyva ir Detroito darbavosi aktorė ir režis-

(nukelta į 4 psl.)

-o-

(Bus daugiau)

— Vytautas Kamantas, naujasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos, išrinktos liepos 2 Toronte, PLB seimo metu, pirmininkas, nuo pat jaunystės reiškiasi skautų veikloje. Jis anksti įsijungė ir į bendruomeninį darbą. J. Bačiūno PLB valdyboje buvo jaunimo reikalų vicepirmininkas, o ruošiant Pasaulio Lietuvių Jaunimo pirmą kongresą, buvo finansų komisijos pirmininkas. V. Kamantas buvo šešių JAV LB tarybų narys, tarybos prezidiumo pirmininkas. Paskutiniu metu V. Kamantas aktyviai dalyvauja Lietuvių Fondo veikloje, yra PLB Kontrolės komisijos narys. V. Kamantas su šeima gyvena Lemonte, netoli Chicagos, kur iki šiol buvo LB apylinkės valdybos pirmininkas, mokytojas Maironio lituanistinėje mokykloje, anksčiau buvo šios mokyklos direktorius.

— Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės naujai išrinkta valdyba pirmame posėdy pasiskirstė pareigomis: pirm. — kun. Jonas Staškus, sekr. — kun. Augustinas Simanavičius, OFM, ižd. — kun. dr. Pranas Gaida. Kadangi ši valdyba eina pareigas ir Pasaulio Lietuvių Katalikų Kunigų Sąjungos valdybos, jai jėga kaip nariai dar du kunigai (pagal rinkimų duomenis) — kun. Antanas Prakapas, OFM, ir kun. Petras Ažubalis, nes Sąjungos statusas reikalauja valdybos iš 5 narių.

— Viktoro Petkaus išlaisvinimo reikalu vien tik "Margučio" patalpose Chicagoje veikiančios lietuvių jaunimo tarybos rūpesčiu buvo pasiūstas prezidentui Carteriui daugiau kaip 500 telegramų, dėkojant jam už parodytas pastangas ir prašant išlaisvinti nuteistą V. Petkų.

— Aleksandras Solženicynas ką tik išleistame "The Gulag Archipelago" trečiame tome mini, kaip jis sovietų darbo lageriuose iš lietuvių katalikų kalinių išmoko gaminti rožančius.

— Prof. dr. Kęstutis Skrupskelis skaitys paskaitą ateitininkų sendraugii stovykloje, kuri įvyks rugpiūčio 12-20 Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietėje. Registruotis galima adresu: Rev. Superior, Lithuanian Franciscans, Kennebunkport, Maine 04046.

— Brazilijoje imigrantų kultūrinę parodą organizuoja valdžios įstaigos. Pakviesta dalyvauti 30 tautų, jų skaičiuje lietuviai, latviai ir estai. Parodą norima oficialiai atidaryti rugpiūčio 11 ir sujungti ją su tuo metu vyksiančia III-ąja imigrantų olimpiada. Lietuvių choras pakvies tas dalyvauti iškilmų atidaryme.

— Linas Kojelis, Santa Monica, Calif., Ateitininkų federacijos finansuojamas, išvyko į Braziliją padirbėti su vietos lietuvių jaunimu.

— Jonas Karvelis, daugelio lietuviškų knygų ir plokštelių leidėjas, žinomas prekybininkas, Chicagoy veikęs 27 metus, išsikėlė gyventi į Floridą. Jo adresas: 9141 Carlyle Ave., Surfside, Fla. 33154.

— Doktoratui iš lietuvių istorijos ruošti 3000 dol. stipendiją skiria Kent valstybinis universitetas, norįs tokio doktoranto, kuris žodžiu ir raštu mokėtų lietuvių kalbą. Jis turėtų apklausi neti ir dokumentuoti pokalbius su pokariniais ateiviais, išgyvenusiais dvi Lietuvos okupacijas ir galinčiais paliudyti bolševikų ir vokiečių okupacijos padarytus nuostolius (pavardės galėtų būti laikinai ir neskelbiamos). Suinteresuoti studentai kviečiami tuoj kreiptis adresu: Dr. John F. Cadzow, Director, Ethnic Heritage Program, 729 Wright Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44242.

GYVENIMO IR KŪRYBOS SŪKURIUOSE

(atkelta iš 3 psl.)

sierė Zuzana Mikšienė-Arlauskaitė, 1944-1965 laikotarpį specialiai parašiau keletą mėgėjų scenai priaktyvų vaidinimų. Žinoma, čia būtų galima daug kalbėti apie dramaturgo darbo skirtumus Lietuvoje ir tremtyje, bet tai jau būtų kita tema, jei bent tik tiek būtų galima pasakyti, kad, kiek rašytojas galėjo Lietuvos scenoje išsitiesti, tiek tremties mėgėjų teatre turi susispausti. Paskutinis mano dramos veikalas, parašytas tremtyje, yra 3 v. komedija — Saulėgrąžų sala, suvaidinta Los Angeles Dramos sambūrio (1978). Mano dramų dalis buvo išleista atskira knyga, pavadinta — 9 dramos veikalai. Kitos dramos tebėra rankraščiuose, tarp jų ir 5 v. tragedija — Karalius Mindaugas. Į klausimą, kurį savo dramos veikalaš labiausiai vertinu, galėčiau atsakyti, jog turbūt Užtvanką ir 3 v. pjesę Aukštadvarį, kuris buvo suvaidintas Australijoje.

— Jūs esat užsirekomendavę ir kaip romanistas. Kiek mum žinoma, esat parašęs 5 didelius romanus. Kokias problemas sprendžiat savo romanuose?

— Štai šioj vietoj, man rodos, mes priešim prie mano rašytojavimo pagrindų, nes romanus laiku savo kūrybos stulpais. Kai aš dabar pažįriu į savo, kaip rašytojo, nueitą kelią, tai matyti, jog mano romanai yra glaudžiai susiję su lietuvių tautos išgyventais laikotarpiais po pirmojo pasaulinio karo. Mano pirmame, kaip ano meto kritika pastebėjo, dviejuose žemynuose parašytame romane — Pragaros pošvaistės (pradėjau rašyti Lietuvoje ir baigiau Amerikoje), išleistame 1951, buvo užsimota pavaizduoti po antrojo pasaulinio karo ištikusią mūsų tautos tragediją, kritiškai pažvelgti į dvidešimtojo amžiaus žmogaus nukriksčionėjimą ir ieškoti atsparos mūsų tautos praeities moralę. Tas romanas spaudoj ir visuomenėje sukėlė apie porą metų užtrukusias diskusijas: vieni jį peikė, apšaukinėjo mane stambeldžiu, norinčiu atgaivinti senąjį lietuvių tikėjimą, kiti gyrė. Buvo nueita net iki tol kol visi spaudoj pasirodė atsiliepimai (apie 150 str. ir įvairių diskusinių pastabų) buvo surinkti ir išleisti atskira knyga — Pragaros pošvaistės atšvaistės. Knygą suredagavo ir išleido Balys Jacikevičius New Yorke (1955). Mūsų literatūros

istorijoje tai buvo vienintelis atsitikimas.

— Jūs sakot, kad Jūsų romanai liečia vieną ar kitą Lietuvos gadinę. Kokias gadyne liečia kiti Jūsų romanai?

— Antrame romane — Tarp dviejų gyvenimų (1960) vaizduoju mūsų partizanų kovas, okupavus kraštą maskoliam. Čia norėjau iškelti aikštėn Miško Brolių herojinę epą, kuris tęsėsi maždaug 10 metų. Jau šiaip vandenyno parašytame dviejų tomų romane — Amžinasis Lietuvis kalbu apie pokarinę išėivijos gadinę, vaizduodamas išblokštą iš tėvynės lietuvių žmogų, jo pasimetimą, rūpesčius tautos ateitim ir pastangas nenu-skęsti svetimuose vandenyse.

— Jūs nemaža dėmesio kreipė į Lietuvos praeitį. Kas paskatino Jus susidomėti mūsų istorija, ir kokius veikalus parašė?

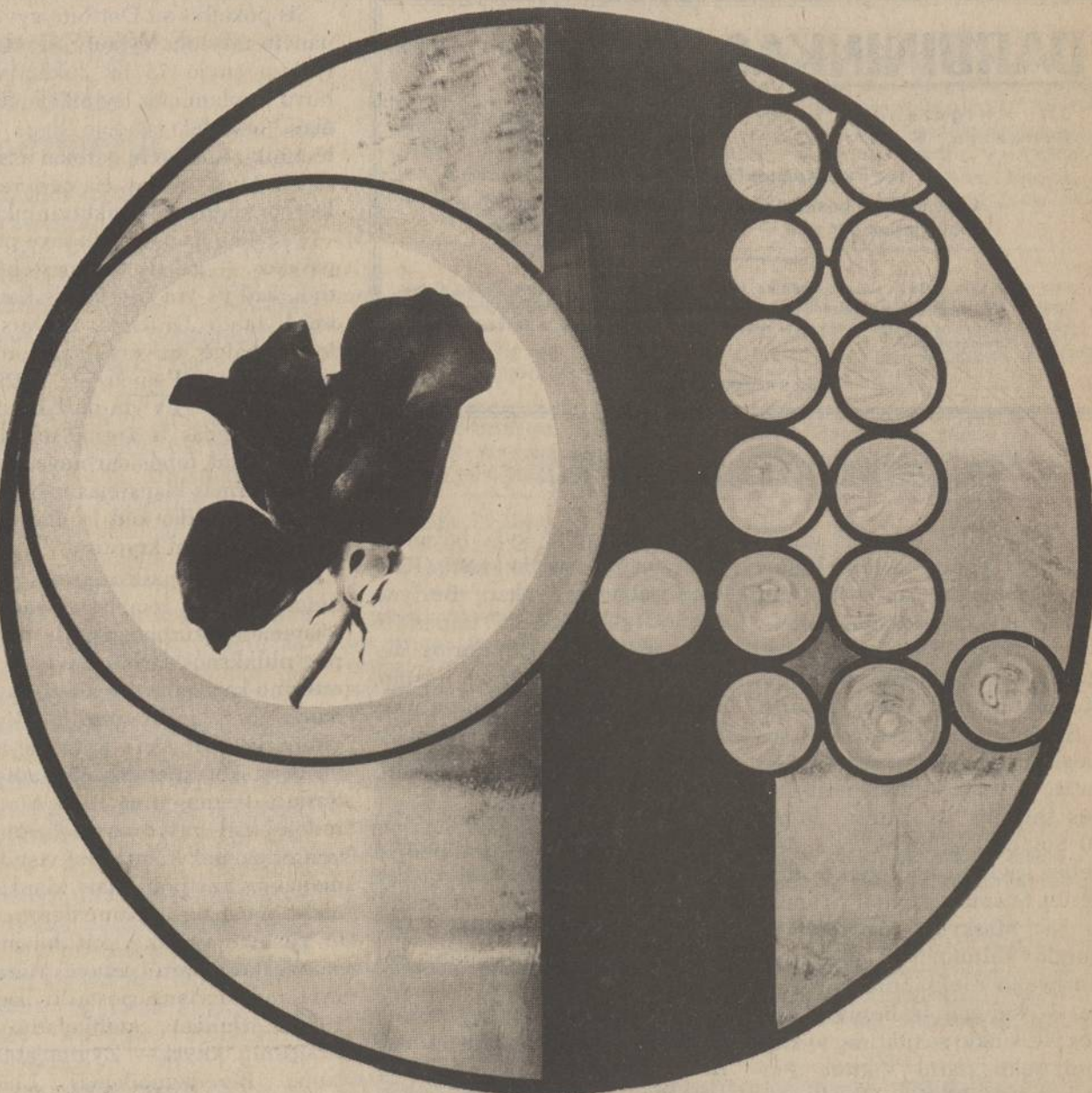
— Lietuvos didelė praeitis mane imponavo nuo pat mokyklos suolo. Itin domėjau XIII amžium ir Mindaugo didelę ir tragišką asmenybę. Mano giliu įsitikinimu, tauta negali išlikti gyva, neturėdama giliai įleistų šaknų į praeitį. Mano didysis dviejų tomų veikalas — Šventaragis, kurį rašiau apie 15 metų, kaip tik ir vaizduoja tą XIII amžiaus gadinę, kada Lietuva atsidūrė didžioji istorijos kryžkelėje. Aukščiau pastebėjau, kad esu parašęs ir 5 v. tragediją — Karalius Mindaugas. Pagaliau paskutinio mano romano — Liepkalnio sodyba — siužetas irgi paimtas iš praeities, bet dar atmenamos, būtent iš laisvosios Lietuvos 1930-1940 dešimtmečio. Jame vaizduojamas to laikotarpio ūkininkų gyvenimas.

— Gal galėtumėt pasakyti, kurie Jūsų literatūrinio darbo metai ar laikotarpiai buvo kūrybingiausi?

— Jokių išskirtinių kūrybingų metų ar laikotarpių neatsimenu. Visada vienodai dirbau, kada būdavo nuotaika dirbti.

— Kaip Jūs susiformuoja veikalo idėja? Ar ilgai tenka "grumtis", kol ji gauna savo formą? Ar prieš rašydamas susidarot planą, surenkate medžiagą, ar viskas išauga bėrašan?

— Pirmą idėją turi gimti, tik paskum ji vystosi ir įgauna formą. Galų gale gal čia reikėtų kalbėti ne tiek apie idėją, kiek apie atskirą pasauliuką, nes kiekvienas veikalas yra mažesnis ar didesnis pasaulis, kuris turi gimti. Jei man ateina idėja ir aš nusprendžiu ją įkūnyti, pats darbas prasideda mano pasą-

Albino Elskaus vitražas "Rožinis vitražas Nr. 3" Vatikano muziejaus parodoje "Craft, art and religion"

monės "kalvė", ten bręsta ir veikalo forma. Medžiagą, be abejo, renku, bet jokio plano nedarau, nes rašau "skulptūriniu" būdu, kitaip sakant, ryškinu tą veikalo dalį, kuri tuo momentu atitinka mano nuotaiką. Tad kūrinį galiu pradėti ir iš pabaigos...

— Kaip Jūs rašot: ranka ar mašinėle? Ar daug taisyto?

— Rašau ranka, mašinėle, žirklemis ir klėjais. Pirmiausia juodrašty užmetu ranka, paskum perrašau mašinėle, dailinu, braukau, karpau, klįjuoju... Žodžiu, dirbu, kol būnu maždaug patenkintas, bet niekada nebūnu visiškai patenkintas. Puslapis, parašytas vakar, šiandien jau atrodo taisytinas. Gali veikalaš rašyti per visą gyvenimą, ir jo niekada nepabaigsi. Rašytojas, kuris nesistengia įsiamžinti, bus nekoks rašytojas. Kitaip sakant, jei jis nesieks tobulybės savo talentu ir darbu, jis nebus garbingas ir sąžiningas savo profesijos atstovas.

— Dar vienas iš paskutinis klausimas. Paskutiniuoju laiku emė rodytis spaudoj Jūsų eilėraščiai. Ar tai bus grįžimas į poeziją, kurią kultivavot jaunystėje?

— Niekada nereiškiau pretenzijų į poeto titulą, tad negali būti kalbos ir apie jokią grįžimą. Aukščiau pastebėjau, kad eilėdaros forma galima glaudžiau ir daugiau pasakyti: tad kai kada ir naudojuos ta forma. Jei sveikata ir laikas leis, gal suredaguosiu ir eilėraščių knygą: Kalbuos su savąja tauta... — baigę pokalbį rašytojas Vytautas Alan-tas.

DAIL. A. ELSKAUS KŪRINYS PARODOJE VATIKANE

Liepos mėnesį Vatikano muziejuje atidaryta amerikiečių dailininkų paroda, pavadinta "Craftsart in Religion". Parodą suruošė Smithsonian Institutas ir New Yorko kardinalas Cooke. Paroda tęsis iki rugpiūčio galo.

Dalyvauja 30 amerikiečių dailininkų. Jų tarpe ir lietuvis — dail. Albinas Elskus iš New Yorko. Parodoje išstatytas kūrinys vadinasi — Rožinis vitražas nr. 3.

Prodos proga išleistas gražus spalvotas katalogas.

Pastangos už V. Petkų

(atkelta iš 3 psl.)

tų rūpinamasi jo laisvinimu. Pereituose Darbininko numeruose jau minėjome Vliko, PLB ir JAV LB Krašto valdybos pastangas. Džiugu, kad ir Altos vadovybė, kaip praneša Altos biuletenis, irgi įsijungė į Viktoro Petkaus laisvinimo vąj.

Miela, kad bent kai kuriais lietuviškais klausimais susilaukiama panašaus lietuviškų veiksmų reagavimo.

Prašydami naujų užtarimų, nepamirškime padėkoti ir už gautą dėmesį. Džiugu, kad Margučio radijo ir lietuviško jaunimo iniciatyva iš Chicagos buvo pasiūsta 500 telegramų su viršum JAV prezidentui. Visi buvo kviečiami siųsti telegramas ir laiškų JAV prezidentui, savo senatoriam ir kongresmanam. Laiško pavyzdys galėtų būti ir toks (geriau pakeičiant savo žodžiais):

Jimmy Carter
President of USA
White House
Washington, D.C.

Dear Mr. President:

The recent media reports that U.S. may be engaged in negotiations with the Soviet Union for the release of Alexander Ginzburg and Anatoly Shcharansky.

As we are concerned for Ginzburg and Shcharansky, we are equally concerned for Viktoras Petkus, the Lithuanian dissident who was tried at the same time, for the same reasons. Yet Petkus received much less attention in the press.

American-Lithuanians move that the release of Petkus should be made a part of the negotiations. Petkus, as Ginzburg, has already served time in Soviet prisons and his sentence this time was the longest.

We are grateful for your mentioning of Viktoras Petkus in your press conference on July 20.

Sincerely yours,
(parašas, adresas)

Siunčiant laišką senatoriui ar kongresmanui, praleisti laiško paskutines keturias eilutes.

DARBŠTI TAUTODAILĖS BITELĖ

Jei kam būtų reikalinga ar įdomu, štai ir jos pavardė bei adresas: Julija Šlapelytė, 2836 St. George St., Los Angeles, California, 90027. Ši informacija, ir iš dalies įvertinimas, rašoma ryšium su jos darbų paroda prel. J. Kučingio kasmet ruošiamoje Šv. Kazimiero parapijos lietuvių dienoje; šioje parodoje dalyvavo ir daugiau meno įvairių sričių mėgėjų.

Julija Šlapelytė, atvykusi iš Lietuvos (sesutės Onos Šlapelytės-Kaributienės rūpesčiu) tik prieš 12 metų, dabar yra pensininkė ir užsiima tik lietuvių dailės darbais. Per tą laiką jau turėjo vienuolika savo darbelių parodų, visada — labai sėkmingų. Kartais prie jos parodomų darbų prisijungia savais darbais ir jos sesuo O. Kaributienė, kuri ypač gražius išaudžia kaklaraiščius, takelius ir juostas (O. Kaributienė yra buvusi lituanistinės mokyklos Santa Monikoj instruktorė juostų audime).

Šiometinėje parodoje Julija Šlapelytė išstatė apie 40 gražių lietuviškų lėlių; namo parsinešė tik tris, kitas — pardavė. Jos lėlės yra autentiškai aprėdytos ir labai gražios ne tik mūsų jaunimui, bet ir amerikiečiam — meniškai, prasminga dovana. Parodoje buvo ir pagavėlių, takelių, kilimėlių, keli

tautiniai drabužiai, kaklaraiščių ir kitokio meniško margumyno. J. Šlapelytė gauna daug užsakyimų — lietuviškiem tautiniam drabužiam atskirų dalių ar pilnos eilutės. Šiomet ji parodė (ant manekenų) vilnietišką ir žemaitišką kostiumus ir aštuonius dar nepasiūtus.

Įdomu su Julija Šlapelyte ir pasikalbėti tautodailės klausimais. Ji, kaip ir kiti etnografai, rūpinasi, kad okupuotoje Lietuvoje tautiniai drabužiai gerokai nuliutvinti. Tai esą austa Prom —kombinato, kuris lietuvių tautinius raštus maišo su sovietinių kraštų tautiniais raštais, neva — dėl "tautų draugystės". Tokių drabužių pasitaiką ir išėivijos tautinių šokių ansambliuose; matyt, nuvažiavę turistai gauna dovanų ir parsiveža. Tokie drabužiai dažnai — nei lietuviški, nei gudiški, nei ukrainietiški... Kartais jie ir spalvų atžvilgiu nebūna "švarūs" — nei aiškių fono spalvų, nei raštų kompozicijos... Tada jau geriau, esą, pirkti languotą medžiagą amerikinej krautuvių ir pasiūti pagal lietuviško drabužio dėsnius.

Ir tokios pastabos, atrodo, taiklios. Julijos Šlapelytės autentišką tautodailę tenka labai teigiamai įvertinti.

A.R.

SAS

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1978!

VILNIUS (5 naktys), RYGA (4 naktys)
LENINGRADAS (3 naktys), KOPENHAGA (1 naktis)

Išvykimo datos	Kaina, įskaitant GIT Air Fare	Ankstvyviem kaina, įskaitant APEX Air Fare ★	Anksčiau įmokėję sutaupo ★
gegužės 18	\$1100	\$ 954	\$146
birželio 19	\$1213	\$1076	\$137
liepos 17	\$1213	\$1076	\$137
rugpiūčio 14	\$1213	\$1076	\$137
rugsėjo 18	\$1100	\$ 954	\$146
gruodžio 19	\$1072	\$ 926	\$146

Kainos gyvenant dviem kambarių.

Mokesčių \$3.00

Taip pat išvykstama iš Vakarų JAV, Montrealio ir Toronto

★ Nusipirkite savo bilietą ne vėliau kaip 45 dienos prieš skridimą ir tiek sutaupysite

Lėktuvu kelionių kainos
iš 1977 gruodžio mėn.
ir gali keistis

UNION TOURS, INC.
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Šv. Pranciškaus parapijos bažnyčios vidus Lawrence, Mass.

LAWRENCE, MASS.

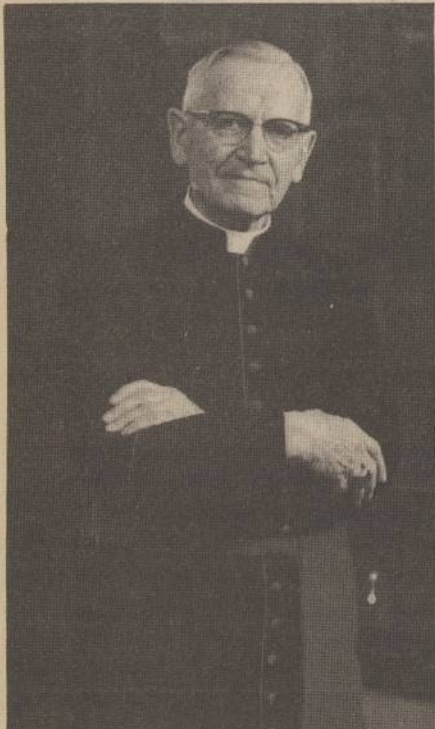
Parapijos deimantinė sukaktis

Šv. Pranciškaus lietuvių parapija Lawrence, Mass., vadovaujama energingo klebono kun. Albino Janiūno, birželio 4 minėjo 75 metų sukaktį.

Pereito šimtmečio pabaigoje į šį savo tekstile žinomą miestą iš Lietuvos atvyko daug lietuvių, kurie pajuto reikalą įsteigti savo parapiją. Pradžioje būta sunkumų, nes amerikiečiai dažnai lietuvių suplakdavo su lenkais. Gavę vyskupo leidimą ir nupirkę protestantų bažnytelę, lietuviai 1903 gegužės 30 įsteigė savo parapiją.

Pirmuoju klebonu buvo paskirtas kun. J. Šeštakas. Nuo 1905 iki 1916 parapijai vadovavo kun. Jusaitis, baigęs mokslus Šveicarijoje. Tuo metu Norkūno iniciatyva buvo įkurta Lietuvos vyčių organizacija.

1916 dalis lietuvių, nepatenkinti klebono Jusaičio veikla, nuo parapijos atsiskyrė ir įkūrė lietuvių tautinę parapiją. Kun. P. Virmauskiui perėmus parapijos vadovavimą 1916, jo pastangų deka daugelis lietuvių grįžo į parapiją. Kun. P. Virmauskiui klebonaujant buvo pastatyta nauja bažnyčia.

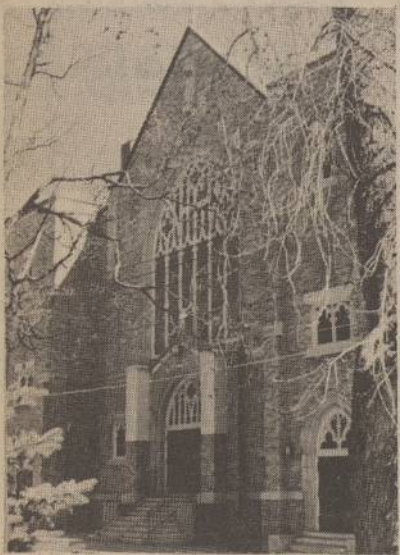

Prel. P. Juras, P.A., ilgametis Šv. Pranciškaus parapijos klebonas Lawrence, Mass.

Ilgiausiai parapijai vadovavo visiem lietuviams gerai žinomas prel. P. Juras, P.A. (1929-1967). Jo veikla nepaprastai plati religinio, tautinio ir kultūrinio darbo srityse. Tarp daugelio jo darbų paminėtina parapijos mokyklos įsteigimas ir Šv. Pranciškaus parapijos istorijos išleidimas.

Po prel. P. Juro čia dar klebonavo kun. P. Šakalys ir kun. A. Janušonis. Nuo 1977 parapijai vadovauja kun. Albinas Janiūnas.

Sukaktuvių minėjimas buvo pradėtas iškilmingomis mišiomis, kuriom vadovavo Bostono

Šv. Pranciškaus parapijos bažnyčia iš lauko.

Bostono kardinolas H. Madeiros

kardinolas H. Madeiros. Koncelebravo šioje parapijoje dirbė ir iš tos parapijos kilę lietuviai kunigai. Gražiai pasirodė parapiinės mokyklos choras. Pamoksle kardinolas iškėlė parapijos steigėjų pasišventimą, gilią meilę religijai ir savo tautos tradicijom. Ragino išlikti ištikimam savo tėvų ir sentėvių idealam.

Kun. Albinas F. Janiūnas dabartinis Šv. Pranciškaus parapijos klebonas Lawrence, Mass.

Po pamaldų Andover County Club įvyko vaišės, kuriose dalyvavo ne tik lietuviai, bet ir daug amerikiečių. Bostono vyskupas J. Ruocco savo kalboje iškėlė etninių grupių kultūrinį įnašą į Amerikos gyvenimą.

Parapijos deimantinės sukakties minėjimas praėjo pakilioje nuotaikoje, primindamas parapijos nueitą kelią ir plačią lietuvių veiklą religijos ir kultūros srityse.

P. Lazdonis

— D. Britanijos lietuvių sąskrydis įvyks rugsėjo 2, šeštadienį, Civic Hall salėje, No. Street, Wolverhamptone. Programoje dalyvaus estradinė dainininkė Violeta Rakauskaitė, solistas Justas Černis, Wolverhamptono ir Londono tautinių šokių grupės.

WATERBURY, CONN.

Veiklus Balfio Skyrius

Waterbury Balfio skyrius, kaip ir daugelis kitų skyrių, neatlaidžiai dirba kilnų šalpos darbą, savo triūsus sutelktomis lėšomis tiesia pagalbos ranką savo broliam, sesėm, vargų prispaustiems pavergtų tėvynė ar nublokštiesiems į kitus pasaulio kraštus.

Šis Balfio skyrius skirtingas nuo kitų skyrių tuo, kad jo valdyba renkama ne kiekvienais metais, bet iki gyvos veikėjos galvos. Valdybos nariui mirus, prienkamas naujas. Ilgamečiui kasininkui V. Valiuliui mirus, jau eilę metų skyriaus kasa rūpinasi darinktas kasininkas V. Skladaitis.

Waterbury Balfio skyrius buvo įsteigtas komp. A. Aleksio ir kurį laiką turėjo pirmojo skyriaus vardą. Skyriui vadovavo ir A. Devenienė. Jai išvykus į Californiją, jau 20 metų su viršum skyriui vadovauja J. Brazauskas. Nors jis yra ir vienas iš Balfio direktorių, bet Waterbury jis tituluojamas ir "ubagų karaliumi". Valdyboj dar nepailstamai dirba D. Venclauskaitė, V. Skladaitis, G. Valiulienė ir A. Brazauskienė. Skyriaus valdyba kiekvienų metų gavėnįo vyk-

do Balfio piniginių vaju, kuris nusitęsia iki po Velykų ir baigiamas Šv. Juozapo parapijos klebono kun. J. Vilčinsko leidimu vykdoma rinkliava prie bažnyčios. Šiais metais vaju davė 1000 dol. su viršum pajamų. Vykdamt vaju valdybai talkino M. Marūnienė, A. Budzinauskienė, A. Raugalienė, A. Gylienė, V. Vaitkus, K. Čampienė, K. Sapetka, K. Švelnys, E. Bazėnas, I. Kriaučiūnas ir Z. Delininkaitis. Sėkmingiausia talkininkė yra M. Marūnienė. Jos surinktos aukos vis siekia 200 dol. sumą.

Šalia piniginių vaju skyriaus valdyba renka drabužius ir siuončią Suvalkų trikampio tėvynainiam. Šiais metais valdyba jau yra išsiuntusi 10 siuntinių dėvėtų drabužių, bendro svorio 400 svarų su viršum. Čia daugiausia pasidarbuoja A. Brazauskienė, sutvarkydama ir surūšiuodama siuntinius pagal šelpiamųjų šeimos sudėtį.

Vajaus pabaigai skyriaus valdyba šiemet surengė dar ir gegužinę gražioje Melninkų sodyboje. Dangus nepagailėjo puikaus saulėto oro, ir gegužinėn susirinko nemažas būrys nuošir-

džių balfininkų. Apsilankęs svečias iš Brazilijos prel. P. Ragažinskas papasakojo apie Brazilijos lietuvių gyvenimą, kultūrinę bei ekonomines sąlygas.

M. Marūnienė ir V. Kuzmickas sėkmingai vadovavo loterijai, kuriai buvo suaukota gražių laimikų. Laimingus bilietus traukė pati jauniausia balfininkė — Marūnų trijų metų anūkė Lina.

Pirm. J. Brazauskas padėjo svečiam, vajuos talkininkam, aukotojam. Suminėję pačius stambiusius aukotojus, pirmininkas pasidžiaugė waterburiečių jauntru mui kilniam šalpos darbui. Dėkojo A. Šatkauskui, G. Valiulienei ir J. Jonaičiui už darbą bare ir prie karšto pečiaus, o taip pat Melninkam už priėmimą tokio būrio svečių savo puikion sodybon. Saulei leidžiantis svečiai, prasmingai praleidę sekmadienio popietę gražioje gamtoje, skirstėsi namo, palikę šalpos darbui 400 dol. su viršum.

Š-vis.

BALTIMORE, MD.

Kalvelis, tautinių šokių grupė, dalyvaus 64-toje Lietuvių Dienoje Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Grupės nariai šiuo metu repetuoja. Šventėn grupė vyks su autobusu. Taip pat vyks ir daugiau lietuvių iš Baltimorės į šią tradicinę lietuvių šventę, kurioj šiemet pagrindiniu kalbėtoju bus Simas Kudirka.

Šv. Vardo dr-jos nariai Šv. Alfonso parapijoje kviečia visus į jų draugijos globojamą "Baseball vakarą", kuris įvyks rugpjūčio 9. Tokiuose vakaruose kiekvienais metais dalyvauja ir nemažas Baltimorės lietuvių skaičius. Šiemet bus sukaktuvinis — 25-tasis vakaras, rengiamas Šv. Vardo dr-jos. Per visą tą laiką surinkta 160,000 dol. pelno, kuris paskirtas neturtin-giems jaunuoliam, siekiantiems aukštesnio mokslo.

Kęstas ir Liucija Laskauskai grįžo iš atostogų, kurias praleido lietuvių pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkporte, Maine. Ten turėjo progos susipažinti su lietuviiais iš kitų JAV miestų bei Kanados. Kęstas kartu su Albertu Juškom daugelį metų vadovauja lietuviškai radijo valandai.

Bill Weber, vedęs lietuvaite Pranę Sedbaraitę, uolus Šv. Alfonso bažnyčios pamaldų lankytojas ir parapijos parengimų talkininkas, šiomis dienomis energingai dirba rengiantis visos Amerikos Šv. Vardo dr-jos seimui, kuris šiemet įvyks Baltimorėje rugsėjo 21-24. B. Weber yra Baltimorės skyriaus pirmininkas.

Dr. Kristoforas Radauskas liepos 23 savo vasarvietėj prie Chesapeake Bay vandenų minėjo savo gimtadienį. Dalyvavo didelis būrys bičiulių. Kristoforas daugelį metų turėjo savo vaistinę Patapasco Avenue, Brooklyn miesto rajone.

Jonas Obelinis

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos pastatuose vasaros metu vyksta pagražinimo darbai. Vincas Dovydaitis parapijai padovanojo Prano Gasparonio darbo Romo Kalantos skulptūrą, kuri bus pastatyta salės viduje virš priekinių durų. Gerinant salės akustiką, specialiai tvarkomos lubos. Apatinė salė perdažoma. Tai atliks V. Dovydaitis. Parapijos mokykla iš lauko ir vidaus irgi dažoma. Tą darbą baigia atlikti Juozas Bričkus su sūnumi viktoru.

Alfonas ir Vanda Valavičiai liepos 16 atšventė vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Tą dieną, dalyvaujant šeimos artimiesiems, Šv. Kazimiero bažnyčioj buvo atlaikytos padėkos mišios. Klebonas suteikė specialų palaiminimą. Išvakarėse dukters ir žento Ringių namuose buvo su-ruoštos šaunios vaišės. Valavičiai išaugino dvi dukras ir sūnų. "Lietuvių Dienų" žurnalui remti skiriama gegužinė įvyks rugsėjo 17, sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų McCambridge Parke, 1515 Glenoaks Blvd., Burbank, Calif.

Lietuvių skautų VI-tojoje tautinėje stovykloje rugpjūčio 13-26, Paxton, Mass., iš Los Angeles dalyvauja šie skautai ir skautės: Algirdas Basiulis, Jonas Bužėnas, Algirdas Leškys, Darius Mikėnas, Darius Prasauskas, Vytas Venckus, Vytenis Vilkas, Vilija Butkytė, Andra Bužėnaitė, Ilona Bužėnaitė, Rita Čekanauskaitė, Andra Griniūtė, Indra Leškytė, Dalia Venckutė, Regina Vilkaitė ir Inga Vizgiraitė.

Nauji mokslo metai Šv. Kazi-

miero parapijos mokykloje prasidės rugsėjo 6.

Metinis bazaras, rengiamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, įvyks spalio 22, sekmadienį. Leonas Jasiukonis, 1934 gimęs Kaune, 1951 su tėvais ir broliais atsikėlė į Los Angeles. Priklausė prie pirmosios jūrų Skautų valties, buvo St. Šimkaus vardo choro narys, daugelį metų dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos chore. Nuo širdies priepuolio staiga mirė birželio 10. Palaidotas Forest Lawn, Glendale, Calif. Nuliūdime liko tėvai, broliai ir keturi vaikai: Rūta, Violeta, Antanas ir Kristina.

Jonas Butkus, sulaukęs 75 m. amžiaus, širdies smūgio ištiktas, mirė liepos 12. J. Butkaus asmeny Los Angeles lietuviams neteko nuoširdaus nario, o parapija — uolaus rėmėjo ir talkininko. Nuliūdime liko žmona Elena, dukra Aldona ir sūnus Jonas.

Antanas Raponavičius, anks-tesnės emigracijos lietuvis, sulaukęs 94 m. amžiaus, po ilgos ligos mirė liepos 16. Palaidotas Kalvarijos kapinėse. Velionis buvo pamaldus ir susipratęs lietuvis, uolus parapijos rėmėjas, lietuviškos spaudos skaitytojas. Nuliūdime liko serganti žmona ir dukra Eleonora Thunell, Downey, Calif.

Ieškomas trijų kambarių butas be baldų lietuvių savininko name, arti susisiekimo ir parduotuvių. Ieško 58 m. amžiaus nevedęs lietuvis, mokytojas. Siūlyti adresu: Antanas V. Sniečkus, 72 Sharp St., Haverstraw, N.Y. 10927. — L.Ž.K.

1978 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

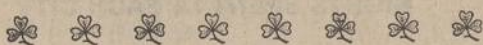

RUDENS VIENOS SAVAITĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Rugsėjo 17 iki 25 — \$849.00

Spalio 12 iki 20 — \$849.00

1 naktis Maskvoje, 6 naktys ir 5 dienos Vilniuje su 1 dienos ekskursija į Kauną ir Trakus, 1 naktis Maskvoje.

Daugiau informacijų kelionių į Lietuvą reikalu prašoma kreiptis:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MASS. 02168
(617) 969-1190

ATSTOVAS:
WORCESTERY —
114 MILBURY ST.
1 — SW — 8-2868

— Henrikas Jašūnas, Jonava, 30-čio gatvė No. 25 b. 18, buvo suimtas 1976 gruodžio 22. Apkaltintas antisovietine veikla, pavergtųjų tautų manifesto Jungtinėm Tautom platinimu. Yra pavojus, kad jį paskelbs psichiškai nesveiku. Žmona Monika tvirtina, kad jis yra visiškai sveikas. Nėra žinių apie jo teismą. Jašūnas jau prieš tai buvo du kartus suimtas ir nuteistas. 1946-1955 buvo Intoje kasyklose; 1957-1959 buvo Mordavijos lagery, Zubovo-Beruchoj rajone. Kas turi naujų žinių apie kankinį Henriką Jašūną, prašomi rašyti adresu: Elta Information Service, 29 West 57th Street, New York, N.Y. 10019. (E)

— "The Washington Post", rašydamas apie Gromyko — Vance pasitarimus Zenevoje, pažymėjo, kad jie vyko "puošnioje viloje, kur kitados buvo Lietuvos atstovų prie Jungtinių Tautų būstinė". Tą vilą dabar yra užgrobusi Sovietų Sąjunga.

— Pennsylvanijos Lietuvių Diena, šiemet jau 64-toji, įvyks rugpjūčio 13, sekmadienį, Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Kaip paprastai, į šias šventes susirenka lietuviai iš gretimų valstybių ir jų skaičius prašoka 10,000. Šių metų pelnas skiriamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidimui anglų kalba.

— Dr. Vytauto Vardžio, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius, knyga "The Catholic Church, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania" išeina rugpjūčio gale. Knygą leidžia East European Quarterly, Columbia University Press. Knyga turi 331 puslapį. Ruošiant knygą, panaudoti visi prieinami šaltiniai, ypač okupuotos Lietuvos pagrindžiai apauda.

— Dr. Kęstutis Šeštakas skaitys paskaitą ateitininkų sėndraugių stovykloj Kennebunkport, Maine. Tema: žmogus gamtos perspektyvoj. Stovykla vyks lietuvių pranciškonų vasarvietėje. Del vietų rezervacijos kreiptis adresu: Rev. Superior, Lithuanian Franciscans, Kennebunkport, Maine, 04046. Stovykla vyks rugpjūčio 12-20.

— Pavergtų tautų atstovų susirinkime Chicagoje sudarytas žmogaus teisių komitetas: pirm. Julian E. Kulas — ukrainiečių kongreso atstovas, vicepirmininkai: Vera Romuk — gudų koordinacinio komiteto, Donald S. Davis — JAV žydų komiteto, kun. Juozas Prunskis — Amerikos Lietuvių Tarybos, sekretorius kun. Vilis Varsbergas — Zion latvių liuteronų bažnyčios, išdininkas dr. Jan Moralewski — Centro ir Rytų Europos tautų sąjūdžio atstovas.

— Lietuvių Fondo taryba korespondenciniu balsavimo būdu patvirtino dr. Joną Valaitį būti LF atstovu LF pelno skirstymo komisijoje, o Antaną Juodvalkį — 1978 m. LF valdybos informacijos vedėju.

— Joseph Tebelskis birželio 13 baigė aukštesniąją mokyklą Fremont, Calif., kur ketverius metus buvo garbės moksleivių ir laimėjo stipendiją į universitetą. "Westinghouse Science Talent Search" valstybiniame konkurse iš 300 moksleivių jis laimėjo garbės titulą, o pasauliniame konkurse iš 3000 dalyvių laimėjo trečią vietą. J. Tebelskio abu tėvai yra baigę biologijos studijas ir mokytojai San Jose, Calif.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Bačiūnas, M. Wascher, Hot Springs, Arkansas, K. Baublis, Roselle, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ STUDIJŲ SAVAITĖS PROGRAMA

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų savaitė šiemet bus Dainavoje. Ji prasidės rugpjūčio 6 ir baigsis rugpjūčio 13. Jai numatyta tokia programa:

1. Apžvalginis pranešimas apie pastarųjų dviejų metų Vliko veiklą ir problemas.
2. Apžvalginis pranešimas apie padėtį ir problemas sovietų okupuotoje Lietuvoje.
3. Apžvalginis pranešimas apie Simo Kudirkos vaidmenį, garsinant Lietuvos bėglį.
4. Apžvalginis pranešimas ar pranešimai apie ieškojimą bendro pagrindo Altos — LB santykiams.
5. Paskaita apie rezistenciją okupuotoje Lietuvoje gestapo (nacių slaptosios policijos) do-

kumentų šviesoje.

6. Paskaita apie išeivijos ateities vizijas ir dabarties alternatyvas.

Prelegentais kviečiami: dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Damušis, R. Mironienė, A. Raulinaitis, dr. T. Remeikis, A. Sabalis, kun. A. Saulaitis, S.J., V. Stašaitienė, prof. A. Klimas, L. Valiukas, J. Kojelis, S. Barzdukas, Vyt. Vaitiekūnas.

Kai kurie prelegentai savo temų dar nėra galutinai formavę.

Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija šaukiama studijų savaitės metu rugpjūčio 11. Visos LFB sanbūrių valdybos turi pareigą pasirūpinti, kad konferencijoje dalyvautų sambūrio atstovai.

— Ar turite obuolių?
— Ne, — atsako pardavėja.
— O kriaušių yra?
— Nėra.
— O kaip su slyvomis?
— Draugas pilietai, čia ne informacijų biuras. Aš negaliu atsakinėti į visus jūsų klausimus.

Gaisras

Prago ketvirtą valandą ryto apartamentinio namo sargas bel-džiasi į apartamentų duris, šaukdamas:

— Tai ne tai, ko jūs bijote, o tik namas dega!

Viskas traktoriais

Pirmą kartą rusams 1940 okupavus Lietuvą, viename mieste lietuvius susipažino su rusu. Jie užėjo į restoraną, gerai pavalgė, išmetė po stiklėlį degtinės ir išėjo į miestą pasivaikščioti.

Prie gražaus namo durų rusas pamatė žalvarinę lentelę su užrašu "Akušerė". Rusas klausė, kokia čia įstaiga? Lietuvis jam atsakė:

— Akušerė tai yra moteris, turinti gydytojos kvalifikacijos gimdymo reikaluose. Matote, moteris moterį geriau supranta, o jos rankos taip pat švelnesnės. Ar pas jus tokių nėra?

Rusas nežinojo, ką atsakyti. Jiem buvo įsakyta girtis ir viską girti, ypatingai techniką ir traktorius, todėl taip atsakė:

— Dabar pas mus niekas nieko su rankomis nedirba. Mes viską dirbame su traktoriais...

PLSŽ lauko tenisas

Gausus lauko teniso žaidėjų dalyvavimas ir sumanus pirmenybių pravedimas padarė lauko tenisą vieną iš pačių pagrindinių sporto šakų Toronto žaidynėse. Reikia tikėtis, kad šis sportas ir toliau populiarės lietuvių tarpe.

Pirmenybės buvo prarastos per 4 dienas, todėl dalyviams nereikėjo visą laiką skubėti iš aikščių į mašiną ir atgal. Tas davė progą parodyti geresnį žaidimo lygį ir sudarė sąlygas glaudesniai tarpusavio bendradarbiavimui. Gal būt ateityje visas teniso pirmenybes reikėtų prarasti ne per vieną savaitę, bet per 3 arba 4 dienas. Žaidimo sąlygos Toronte tikrai High Parke ir Sherway klubo patalpose buvo geros, bet, nežinūrint to, chigagiečių komitetas darė viską, kad šios pirmenybės būtų sėkmingos. Aikštės buvo užsakytos trijose atskirose vietose ir, išskyrus High Parką, nebuvo tinkamos pasaulio lietuvių pirmenybėms. Kai kurias aikštes net vidury rungtynių reikėdavo užleisti vietinių gyventojų naudojimui. Gal būt reikėjo atsižvelgti į ribotą skaičių tinkamų aikščių ir pirmenybės pradėti dieną anksčiau tikrai High Parko vietovėje. Ypatin-gai matėsi netvarka Etobicoke, kur ant 3 aikščių buvo sugrūstos visos mergaičių ir jaunių B ir C grupės. Dėl laiko ir vietos stokos kai kurios rungtynės buvo praloštos be žaidimo.

Dalyvavę draugiškose krepšinio rungtynėse tarp Australijos lietuvių ir Clevelando Žaibo, liepos 1 Clevelande. Lengvai laimėjo Australijos komanda. Nuotr. V. Bacevičius

Chigagiečiai, neabejotinai stipriausias klubas žaidimo lygiu ir dalyvių skaičiumi, nusi-nešė beveik pusę medalių. Labai toli antroje vietoje paliko New Yorko LAK, su 2 aukso, 2 sidabro ir 2 bronzos medaliais. Žaidimo lygis visose klasėse buvo pakankamai aukštas. Ypač vertos dėmesio buvo vyrų baigmės rungtynės, kuriose T. Kolis (Chicago) įveikė S. Solį (Ohio) 4-6, 6-2, 6-4. Taip pat įdomios buvo senjorų baigmės rungtynės, kur A. Kubilius (Hartford) nugalėjo V. Grybauską (Ch.) 6-1, 2-6, 7-6, jaunių B, kur R. Ivaška (Bost.) įveikė P. Gvildį (N.Y.) 6-3, 1-6, 6-4 ir jaunių A, kur P. Gvildys (Hartford) nugalėjo V. Grybauską (Ch.) 6-2, 7-5. Kitos lauko teniso žaidynių pasekmės: vyrų A — I T. Kolis (Ch.), II S. Solys (Ohio), III E. Andrusis (Toronto). Vyrų B — I A. Kaitinis (Australija), II Mikulionis (Balt.). Jaunių A — I P. Gvildys (N.Y.), II R. Ustjanauškas (Hartf.), III D. Ivaška (Bost.). Jaunių B — I R. Ivaška (Bost.), II P. Gvildys, III P. Tutlys (T. Vytis). Jaunių C — I K. Aglynas, II L. Stankaitis, III R. Žilionis (visi iš Ch.). Moterų A — I G. Rimkūnienė (Ch.), II I. Owens (Detroit), III L. Pocienė (Australija). Moterų B — I A. Vengrytė, II N. Stauskaitė, III S. Plepytė (visos iš Ch.). Mergaičių A — I D. Gvildytė (N.Y.), II L. Ragaitė (Ch.), III Bakaitytė (Ch.). Mergaičių C — I G. Aglynaite (Ch.), II R. Jasiutyte (N.Y.), Vyrų dvejetas — I T. Kolis ir R. Grybauskas, II S. Solys ir V. Smetona. Mišrus dvejetas — I S. Solys ir G. Rimkūnienė, II T. Kolis ir L. Ragaitė. Moterų dvejetas — I G. Rimkūnienė ir I. Owens, II V. Vebeliūnienė ir G. Aleksandravičienė, III S. Plepytė ir N. Stauskaitė. Jaunių dvejetas — I D. Ivaška ir R. Ustjanauškas, II Kajeckas ir P. Aleksandravičius.

Pr. Gvildys

Pabaltiečių lauko teniso pirmenybės

Alg. Bielskus praneša, kad 1978 metų pabaltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks rugpjūčio 26 ir 27 Chigagoje, Marquette Parko teniso aikštėse. Pirmenybės bus vykdomos vyrų A ir B, moterų A ir B klasėse, senjorų (virš 45 metų), jaunių A bei mergaičių A (18 m. ir jaunesni) ir jaunių bei mergaičių B (16 m. ir jaunesni) grupėse. Prieauglis grupuojamas pagal pilną amžių rugpiū-

čio 26. Vyrų ir moterų A klasės žaidėjų skaičius yra ribotas. Lietuviai gali išsirinkti po 7 šių klasių žaidėjus, kurie reprezentuotų mus pabaltiečių pirmenybėse. Kitų grupių dalyvių skaičius neribotas. Vyrų ir moterų A klasės žaidėjų atranka bus padaryta bendru nutarimu iš registruotų žaidėjų sąrašo. Registraciją ir pirmenybių mokestį reikia nusiųsti iki rugpjūčio 19 V. Grybauskui, 4144 So. Maplewood, Chicago, Ill. 60632. Namų telefonas (312) 847-1729, darbo — (312) 269-7557. Mokestis vyrų, moterų ir senjorų klasėse po 5 dol., o prieauglio grupėse po 3 dol. už vieną ir po 2 dol. kiekvienam žaidėjui už dvejetus. Čekius rašyti Chicago Lithuanian Tennis Club vardu ir kartu

Karpovo - Korėjojaus dvikova dėl pasaulio karūnos Boguio mieste, Filipinuose, šachmatų pasaulį sekama su dideliu susidomėjimu. Pirmosios keturios partijos pasibaigė lygiomis. Jos buvo neilgos, vos 17-28 ėjimų. Tačiau penktoji partija pasidarė nepaprasta; prireikė dviejų atsidėjimų, ir po 91 ėjimo dar buvo nebaigta, nors ir vyksta Korėjojaus pozicinė persvaroj. Ekspertai teigia, kad Korėjojus jau yra praleidęs laimėjimą, bereikalingai čekuodamas karalių. Suloštos lygiomis partijos nėra įskaitomos; nugalėtoju taps laimėjęs šešias partijas. Jam paskirtas \$350,000 prizas, o varžovui \$200,000. Kova truks greičiausiai 2-3 mėnesius.

Vilniaus tarptautiniam turnyre dalyvauja JAV dm S. Reshevskis ir vienintelė moteris, pasaulio meistrės varžovė, M. Čiburdanidzė. Iš lietuvių — tm Viludas Mikėnas ir Gintautas Piešina. Pastarasis nugalėjo dm Reshevskį, o Vladas Mikėnas sulošė su Reshevskiu lygiomis. Piešina lygiomis baigė su sovietų čempionu J. Dorfmanu, vienok ketvirtame rate sulupo prieš šio turnyro lyderį dm V. Tukmakovą. Penkto rato partijos Piešina dar nebaigė. Jis lošia prieš buv. pasaulio meistrį T. Petrosjaną.

So. Bostono LPD šachmatininkai rugpjūčio 3 ŠK patalpose pradėjo savo turnyrą. Kas norėtų įsijungti į šį turnyrą, prašomas tuojau susiršti su K. Merkiu, tel. 268-0853.

su registracija siųsti aukščiau nurodytu adresu. Dvejetų mokestis ir registraciją bus galima atlikti nuvažiavus vietoje. Pažymėtina, kad vienetų rungtynėse žaidėjai galės dalyvauti tik vienoje pasirinktoje grupėje. Bet kokiais pirmenybių klausimais kreiptis į V. Grybauską, arba Rytų pakraštyje į Praną Gvildį, tel. (212) 356-7871. Tikimasi, kad visų trijų Pabaltijo valstybių 60 metų nepriklausomybės atstatymo jubilėjaus proga šios pirmenybės bus tinkamai atžymėtos gausia ir geros kokybės reprezentacija iš lietuvių tarpo.

Pabaltiečių plaukimo ir lengv. atletikos jubiliejinės pirmenybės įvyks rugsėjo 16 ir 17 Clevelande. Klubai kviečiami iš anksto ruošti dalyvius. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

Alg. Š.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

12 dol. — L. Šileikis, New York, N.Y.

Po 10 dol. — S. Bobelis, Woodhaven, N.Y., A.V. Sniečkus, Haverstraw, N.Y.

Po 8 dl. — J. Vanagas, Woodhaven, N.Y., B. Nemickas, Wethersfield, Conn.

Po 7 dol. — P.V. Bilėnas, Pomona, N.Y., W. Sinus, Forest Hills, N.Y., S. Ralys, Amsterdam, N.Y.

Po 5 dol. — kun. J. Adomaitis, Ossineke, Mich., O. Dom, Corning, N.Y., J. Juodis, St. Petersburg, Fla.

4 dol. — L. Kybartas, Hamilton, Ont.

3 dol. — A. Dulkis, Newark, N.J.

Po 2 dol. — S. Augonis, So. Boston, Mass., W. Shereika, Livingston, N.J., J. Petrėnienė, Brooklyn, N.Y., Z. Dreslius, Hartford, Conn.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

BOOKS IN ENGLISH

For Those Still at Sea, by S. Kudirka \$8.00

Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė \$7.00

The USSR-Germany against Lithuania, by B. Kaslas \$15.00.

The Baltic Nations, by B. Kaslas \$12.00

Fighters for Freedom, by J. Daumantas \$10.00

Lithuania 700 Years, by A. Gerutis \$12.00

Lithuanians in America, by A. Kučas \$6.00

Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zobarskas \$12.50

Selected Lithuanian Poetry, by J. Zdanys \$12.00

Lithuania: the Outpost of Freedom, by C. Jurgėla \$15.00

Vytautas the Great Duke of Lithuania, by J. Končius \$2.00

Persiuntimas-postage \$1.00. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Models
For
Television,
Fashion,
Commercials,
Shows,
Advertising
Beginners and
Professionals
Apply This
Week 1-5 P.M.
(Suite 404)
225 West 57th St.,
N.Y.C.
212-586-3556

ŠIUO METU VYKSTA SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE NAUJIEMS NARIAMS ĮRAŠYTI 1978 M. SPECIALUS VAJUS

Susivienijimas kviečia visus geros valios lietuvius ir jų draugus įsijungti į SLA narių šeimą ir pasinaudoti šio VAJAUS lengvatomis ir privilegijomis.

Norime atkreipti ir esamųjų Susivienijimo narių dėmesį, kad ir jie gali pasinaudoti vajumi ir nepraleisti šios progos apsidrausti pridėtinėmis apdraudomis.

— Dabartinio Vajaus metu duodama didelė, net 50% NUOLAIDA nuo pirmųjų metų metinių mokesčių.

— Apsidrausti galima iki 70 metų amžiaus, netikrinant sveikatos.

— Aplikantai nuo 1 iki 60 metų gali apsidrausti nuo \$1,000 iki \$5,000.

— Aplikantai nuo 61 iki 70 metų gali apsidrausti \$1,000 arba \$2,000.

— Per šį vajų galima pasirinkti šiuos planus:

Viso amžiaus mokamą apdraudą (Whole Life V-1).

Viso amžiaus mokamą tik per 20 metų (20 Payment Life V-2).

20 metų taupomąją apdraudą (20 Year Endowment V-3) ir

10 metų taupomąją apdraudą (10 Year Endowment V-X).

— Po trijų metų nariams garantuojamos neprarandamos apdraudų vertybės (Cash Surrender ir Paid-Up Value).

Smulkesnių informacijų ir specialiai šiam VAJUI pritaikytų Non-Medical aplikacijų galima gauti pas vietinį SLA organizatorių ar finansų sekretorių. Taip pat galima kreiptis ir į Susivienijimo Centro sekretorę J. Mei-liūnienę.

Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001, tel. (212) 563-2210.

Prašydami aplikacijų, pažymėkite savo gimimo datą (mėnesį, dieną ir metus), tada siunčiant aplikacijas Jums bus pranešta apdraudų mokesčiai. (sk)

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1978

JOIN US AND FULFILL A DREAM
THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES!

Departure dates

Sept. 15 to Sept. 23	\$849.00
Sept. 22 to Sept. 30	\$849.00
Sept. 28 to Oct. 7	\$849.00
Oct. 12 to Oct. 21	\$849.00
Dec. 22 to Jan. 5	\$1049.00

NIGHTS SPENT IN EACH CITY

Vilnius 5, Moscow 2	SAME AS ABOVE
Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1	SAME AS ABOVE
Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3, Moscow 2	

Tours include full day excursion to Kaunas and half-day trip to Trakai

CONTACT: JONAS ADOMENAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškų apdraudų planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties atveju.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELį, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe. "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: DANDRUFF, FALLING HAIR, ITCHING SCALP, SPLITTING ENDS, STRENGTHENING HAIR ROOT GROWTH, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you will never be BALD or grey 100% Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.

J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; CHICAGO: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero and 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

A. A.

BALYS

GEDEIKA,

mūsų mylimas brangus vyras ir tėvas, staiga mirė 1978 birželio 30. Palaidotas Cypress Hills kapinėse New Yorke.

Mes reiškiamo nuoširdžiausią padėką visiems, atsilankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems laidotuviuose, atsiuntusiems gėles, pareiškusiems užuojautas laiškais, spaudoje, aukojusiems mišioms ir Kultūros Židiniui.

Dėkojame Angelų Karalienės parapijos klebonui kun. A. Petrauskui, kun. V. Pikturai ir Tėvams Pranciškonams už maldas koplyčioje ir aukotas mišias; parapijos chorui ir Perkūno choro nariams už giesmes bažnyčioje.

Ypatingai dėkojame dr. I. Skeiviui, ponai E. Skeivieni, Gediminui Naujokaičiui, Frances Razickas, Tėvui Baniūnui, Broliams Jurgiui ir Kazimierui už taip nuoširdžią užuojautą ir brolišką pagalbą.

Esame dėkingi laidotuvių direktorei M. Šalinskienei už širdingą ir rūpestingą laidotuvių tvarkymą.

Liūdinti žmona Kotryna, sūnus Rimas, velionio sesuo Bronė ir giminės Lietuvoje

BROCKTON, MASS.

Jungtinis koncertas

Brocktone birželio pirmasis sekmadienis buvo išskirtinai puikus. Brocktono, Bostono, Norwoodo, Worcesterio, Providence ir apylinkių lietuviai skubėjo į N. Junior High School salę, pasidžiaugti Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choro ir talkininkų koncertu.

Štai tie, kurie randa laiko ir jėgų puoselėti lietuvišką dainą, jos grožį ir visa tai perduoti ateinančiom kartom: choro vadovas — komp. Julius Gaidelis; sopranai — Ada Ausiejienė, Albina Baškauskienė, Marytė Bizinkauskaitė, Janina Čepkauskienė, Dana Eikiniene, Cleo Kaušienė, Teresė Levickienė, Joana Šauris, Paulina Šauris, Ona Surovičienė, Vida Sužiedėlienė, Liuda Šukienė, Alice Trynasty; altai — Jūrina Banaitienė, Marcelė Freimanienė, Felicija Gaidelienė, Stasė Gofensienė, Stasė Jančauskienė, Elena Juciūtė, Ona Mileikienė, Julija Platkauskienė, Ona Radzevičienė, Irena Radzevičiūtė-Lewis, Reda Veitienė, Mary Lou Zieb; tenorai — Juozas Baškauskas, Vytautas Jurgėla, Petras Kaminskas, Helmutas Lintaitis, Norbertas Lingertaitis, Eduardas Meilus, Petras Radzevičius, Jonas Statkus, Antanas Šeduikis, Brutenis Veitas; bosai:

Bostono tautinių šokių sambūris, vadovaujamas Onos, Gedimino ir Lilijos Ivaškų, dalyvaus Minkų radijo piknike, kuris bus rugpjūčio 13 Romuvos Parke, Brocktone

— Stasys Augonis, Valteris Beržinskas, Viktoras Brantneris, Vytautas Eikinas, Stasys Eiva, Fulgentas Janonis, Jonas Platkauskas, Juozas Skabeikis, Juozas Šablevičius, Pranas Šimkus.

Chorą globoja Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. Petras Šakalys. Dabartinė choro valdyba: pirm. V. Eikinas, vicepirm. P. Šimkus, izd. V. Brentneris, sekr. St. Gofensienė, koresp. J. Banaitienė, plokštelių platintoja A. Baškauskienė, ūkvedys — A. Šeduikis.

Koncerto programoj maloniai dalyvavo taip pat solistas Stasys Liepas, jaunoji solistė Marytė Bizinkauskaitė ir Bostono vyrų sekstetas.

Programą pradėjo choras, diriguojamas komp. J. Gaidelio, akomponuojant Vidai Bederytei. Gražiai padainavo Tremtinių giesmę — J. Gaidelio, Iš visų kraštų — St. Gailevičiaus, Dainų dainelės — J. Naujalo, Po aukštus kalnus — K.V. Banaičio, Už jūrių marių — K.V. Banaičio, Mes su rūtom — J. Andriulio ir Kurteliai sulojo — J. Gaidelio.

Po trumpo pauzės į sceną įžengė Bostono vyrų sekstetas: N. Lingertaitis, H. Lingertaitis, B. Banaitis, R. Lizdenis, P. Šimkus ir V. Eikinas. Akomponuojant komp. J. Gaideliui padainavo: Serenada — F. Schuberto, Lauksiu tavęs ateinant — Raudonikio, Barkarolė — Offenbacho, Gėriau, gėriau — J. Gaidelio. Klausytojam audringai plojant pridėjo — Nemunėli, Nemunėli, kuris lietuvių klausytojų ir džiugino ir gaudino.

Po pertraukos pasirodė mūsų jaunoji solistė Marytė Bizinkauskaitė. Pianinu tėvelio dr. P. Bizinkausko palydėta, padainavo: Mano gimtinė — A. Kačanauskas, Gundė mane bernužėlis (iš operetės Raseinių Magdė) — J. Žilevičiaus. Klausytojam entuziastiškai plojant, pridėjo: Pamylėjau vakar ir Kur bakūžė samanota.

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoje. Ar juos prenumeruoj? Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Scenon atėjęs kaimynas solistas St. Liepas maloniai nuteikė klausytojus su W. A. Mozarto operos — Figaro vestuvės arija Jūs, vyrai, praregėkit, Bus gana tau, žaismingas jaunuoli, ir priedo — Tau, mylimas vaidyla.

Pabaigai vėl choras klausytojus jausmino su šiomis dainomis: Lietuviais esame mes gimę — St. Šimkaus, Siūbau lingau paukštelis — J. Zdaniaus, Augau aš pas tėvelį — Abariaus, Nurimk, sesut — Vl. Jakubėno, Pasėjau dobilą — J. Gaidelio, Šiaurės pašvaitė — S. Sodeikos.

Nors klausytojai nenorėjo atleisti žavaus choro, skubiai į sceną įžygiavo padėkos gėlių nešėjai. Choro valdybos pirm. V. Eikinas svečius pakvietė persikelti į Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salę vaišėm su programos atlikėjais, šokiama, o gal ir programos pratęsimui.

Svečiai parapijos salėje rado puošnius stalus su lietuvišku vaišingumu. Skani vakarienė buvo paruošta O. Eikiniene su nepavargstančiomis padėjėjomis.

Pasivažišusius vėl linksmino jaunoji mūsų žvaigždutė M. Bi-

zinkauskaitė ir vyrų sekstetas. Linksni šokiai, malonūs pašnekėsiai visus sujungė į darnią laimingą šeimą. Besiskirstant tesigirdėjo tik džiaugsmas ir iki pasimatymo dainų šventėj Torontė.

Tas gražiosios pavasario dienos džiaugsmas stiprino. Džiugu, kad turime lietuvių kūrėjų, kurių kūrinuose yra patriotinis akcentas. Džiugu, kad žmonės aukoja savo laisvalaikius, kad užpildytose salėse sėkmingai aidėtų lietuviškos dainos. Džiugu, kad ruošiamos laisvame pasaulyje lietuvių dainų šventės keliolikos tūkstančių klausytojų miniai, kur jaunimas riša praieitį su ateitimi.

E. Ribokienė

LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais

11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL

12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET

Vedėjas Petras Višeinis

173 Arthur St., Brockton, MA 02402

Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR 1360

bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val.

Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broad-

way, So. Boston, Mass. 02127. Telef.

268-0489. Pardudamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinki-

mas.

Marytė Šalinskiene moterų organizacijos vardu įteikia čekį naujam Apreiškimo parapijos klebonui kun. Jonui Pakalniškiui. Tai buvo liepos 16, kai kun. J. Pakalniškis buvo įvesdintas į klebono pareigas. Po iškilmingų mišių parapijos salėje buvo vaišės. Prie Garbės stalo sėdi iš k. Tėv. Paulius Baltakis, OFM, Brooklyno vyskupijos vikaras Mons. James A. Hunt, kun. prof. Stasys Yla. Nuotr. C. Binkins

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOŠYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi mūltai apmokami mūsų įstai-gose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidarytu kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	415-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740

Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Brukselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitės vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC.

86-01 114 ST.

RICHMOND HILL, N.Y. 11418

(212) 441-6799

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
6:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

**Apriškimo parapijos rengia-
ma Lietuvių diena** — geguži-
nė arba piknikas įvyks rugpiū-
čio 6, šį sekmadienį, Platt-
deutsche Parke, 1132 Hemp-
stead Tpke, Franklin Square,
L.I. Parkas atidaromas jau 1 val.
popiet. 2:15 val. iškeliomos vė-
liavos, sugiedami himnai ir au-
kojamos mišios, kurių metu gie-
dos parapijos choras, vadovau-
jamas Viktoro Ralio. 3 val. po-
piet bendras dainavimas, sporti-
nės varžybos ir tautiniai žaidi-
mai. 4:30 val. popiet tautinių
šokių programą atliks New Yor-
ko tautinių šokių ansamblis
Tryptinis, vadovaujamas Jadvy-
gos Matulaitienės. 5 val. pra-
sidės šokiai, grojant J. Kaslas
orkestrui. Šokių metu bus trau-
kiami laimingieji loterijos bilie-
tai. Įeinant aukojama tik 3 dol.,
studentam tik 2 dol. Vaikai įeina
nemokamai. Parapijos klebonas,
vikaras ir komitetas kviečia pa-
rapijiečius ir draugus atsilanky-
ti ir paremti lietuviškos parapi-
jos veiklą.

Paulius Jurkus, Darbininko
redaktorius, nuo liepos 29 pra-
deda savo atostogas. Į darbą
grįžta rugpiūčio 21.

Vincas ir Birutė Popeliuškos
iš Melbourne, Australijos, buvo
atvykę į Pasaulio Lietuvių Dien-
nas, vykstančias Toronte. Grįž-
dami namo, užsuko ir į New
Yorką. Lydimi dukros Birutės
Pakutkienės iš Valley Stream,
N.Y., aplankė Kultūros Židinį
ir Darbininką. Čia įsigijo suve-
nyrų ir paliko auką spaudai
stiprinti.

**Lietuvos Katalikų Bažnyčios
Kronika**, Nr. 4 jau pasiekė Dar-
bininko redakciją. Šis tomas ap-
ima 1976-1978 laikotarpį. Iš-
spausdinta L.K.B. Kronikos 23,
24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 ir
31 numeriai. Knyga turi 477
puslapius.

**Ekskursija į
Kennebunkport, Maine**
Tradicinė rudens ekskursija
autobusu pas T. Pranciškonus
įvyks rugsėjo 2-3-4.

Autobusas išeina nuo Kultū-
ros Židinio, 341 Highland Blvd.,
Brooklyne, rugsėjo 2 d., 9 val.
ryto ir pakeliui sustos prie Ša-
linskienės šermininės 84-02 Ja-
maica Ave., Woodhavene. Grįž-
tama rugsėjo 4 vakare.

Kelionė, nakvyne ir 5 kartus
valgis — asmeniui 65 dol. Ke-
lionės reikalais skambinti T.
Petru (212) 827-1351, Marytei
Šalinskienei 296-2244. Gautas
s patogus autobusas. Anksčiau už-
siregistravę gali pasirinkti vie-
tas.

Petras Montvila Maironio li-
tuanistinei mokyklai paaukojo
50 dol. Mokyklos tėvų komi-
tetas nuoširdžiai dėkoja už auką.

Emilija Vainienė, gyvenusi
Woodhavene, pardavė namą ir
išsikėlė gyventi į Long Island.
Dabar jos adresas yra: 3 Clare
Dr., E. Northport, N.Y. 11731.
Telefonas 516 261-3797.

Jonas Vainius, šeimai parda-
vus namą Woodhavene, dabar
gyvena: 102-23 89 Ave., Rich-
mond Hill, N.Y. Tel. 847-2628.

**Rūta Marija Oniūnaitė ir Ri-
mas Jonas Labutis** susituokė
liepos 22 Maspetho lietuvių
parapijos bažnyčioje. Jau-
nosios tėvai yra Marija ir Vy-
tautas Oniūnai, gyveną
Woodhavene, o jaunojo ti-
vai — Birutė ir Vitas Labu-
čiai, gyveną Richmond Hill.
Nuotr. L. Tamošaičio

**Vyresniųjų moksleivių ateiti-
ninkų stovykla** Neringoje šiais
metais bus nuo rugpiūčio 13 iki
26. Priimami stovyklauti nuo
14 iki 19 metų amžiaus. Kviečia-
mi ateitininkai ir neateitininkai.
Informacijos reikalais kreiptis į
Danutę Norvilaitę: 19 Chestnut
St., Brooklyn, N.Y. 11208, tel.
212 827-2629.

**Ieškoma pirkti lietuviškų kortų
kaladė**. Ji reikalinga kortų
kolekcijai, kuri bus padovanota
Columbijos universitetui. Ieško
vienas amerikietis kolekcionie-
rius. Rašyti: Consulate General
of Lithuania, 41 West 82 Street,
New York, N.Y. 10024.

Pensininkai ieško buto. Pa-
geidaujama Richmond Hill,
Woodhavene ar Ridgewoodo
aplinkėse. Tel. EV 8-5880.

**Parduodami penkių gabalų
geram stovų miegamojo baldai**.
Yra dar ir kitų baldų. Skam-
binti — 347-3681.

MARIO CUOMO PAREIŠKIMAS PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖS PROGA

Įvairaus tikėjimo ir kilmės
amerikiečiams simpatizuojant su
pavergtaisiais, eilė kraštų pa-
saulį pavergtieji žmonės gyvena
kaip tikri kaliniai savo pačių
žemėj.

Jungtinės Valstybės turi tra-
diciją žadinti viltį trokštantiem
laisvės, kuria džiaugiasi ameri-
kiečiai. Svarbu, kad mes nieka-
da nesinaudojam laisve kaip
garantuotu dalyku ir kad kiek-
vienais metais šiuo laiku mes
atnaujinam savo ryšį su laisvę
mylinčiais žmonėmis visur.

Šis pareiškimas yra skiriamas
Pavergtųjų Tautų Savaitės New
Yorko Komitetui, stengiantis iš-
laikyti tą tradiciją gyvą.

Mario M. Cuomo
Valstijos sekretorius
1978 liepos 16

Town Hall, viena iš New
Yorko koncertų salių, 43rd St.
tarp Broadway ir 6th Avenue,
po 57 metų veiklos uždaryta
liepos 26 po paskutinio kon-
certo. Salės savininkas buvo
New Yorko universitetas ir per
paskutinius ketverius metus
dėl šios salės išlaikymo turėjo
kasmet po 400,000 dol. nuosto-
lių. Nors salės akustika gera,
nebepajėgė išlaikyti konkuren-
cijos su Lincoln Centru. Žy-
miai smukus Times Square ra-
jonui, nedaug kas benorėjo šią
salę nuomoti. Anksčiau šioje
salėje debiutavo garsioji solistė
Joan Sutherland. Čia yra kon-
certavę Sergei Rachmaninoff,
Andres Segovia ir daugybė kitų
garsenybių. Šioje salėje eilę
metų koncertavo ir lietuviai me-
nininkai: pianistai Aldona Ke-
palaitė, Antanas Smetona, Vy-
tautas Smetona, smuikininkas
Izidorius Vasyliūnas su pianis-
tu dr. Vyteniu Vasyliūnu, solis-
tė Lilija Šukytė ir kiti. Town
Hall Foundation bendrovė
stengsis salę ir vėl kada ati-
daryti.

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ VASARVETĖJE

Pranciškonai visus lietuvius
kviečia atostogauti jų vasarvie-
tėje Kennebunkporte, Maine.
Šis pajūris garsus amerikiečiuo-
se savo kurortiniais patogumais.
Pranciškonų vasarvietė arti At-
lanto. Pastatai kasmet gerinami,
aplinka lietuviška, buto ir maisto
kainos žemesnės kaip kitur.

Sezonas prasideda liepos 1 ir
baigiasi rugsėjo 4. Oras tuo lai-
ku šiltas ir gražus. Čia patogu
atostogauti per visą sezoną, o ne
tik paskutines dvi liepos ir pir-
mąsias dvi rugpiūčio savaites.
Tada gali pritrūkti kambarių.
Pranciškonai nori per visą sezo-
ną turėti svečių — panašiai,
kaip būna amerikiečių vasar-
vietėse.

Visais informacijų reikalais
reikia kreiptis šiuo adresu:
Franciscan Guest House, Ken-
nebunkport, Maine 04046. Tel.
207 967-2011.

SCHUYLER SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

24 Davis Ave., Kearny, N.J.
07032

Tel. 991-0001 or 991-7260

Serving the Community 54 Yrs.

announces the current availability of higher interest-bearing SAVINGS CERTIFICATES

8% a year
8-year term, Minimum \$4,000

7 3/4% a year
6-year term, Minimum \$4,000

in addition to its regular Savings Certificates:

7 1/2% a year
4-year term, Minimum \$4,000

6 1/2% a year
2-year term, Minimum \$2,500

— Substantial interest penalty is required for early withdrawal — Limited Subscriptions —
5 1/4 % a year is paid on regular savings accounts, from day of deposit to day of
withdrawal. Provided \$10.00 remains to end of quarter. Save or withdraw any amount
anytime.

— All Rates Compounded Daily —

Savings insured to \$40,000 by the Federal Savings & Loan Insurance Corp.

Pijus Gudelevičius, MIC,
Argentinos lietuvių laikraščio
Laikas ir spaustuvės administ-
ratorius, atvykęs iš Buenos Ai-
res, dalyvavo lietuvių marijonų
provincijos kapituloje. Po to
P. Gudelevičius, kaip Argenti-
nos lietuvių delegatas, daly-
vavo PLB seime Toronte. Grįž-
damas į Argentina, užsuko ir
į New Yorką. Aplankė Kultū-
ros Židinį, lietuvių pranciškonų
vienuolyną, dail. Adomo Galdi-
ko galeriją, pranciškonų spaus-
tuvę bei Darbininko įstaigas.

Antanas ir Rasa Razgaiciai
grįžo iš atostogų, kurias pralei-
do Europoje. Liepos 15 Bon-
noje jie dalyvavo Andriaus Šmi-
to ir Marytės Dambriūnaitės
vestuvėse. Andrius ir Marija
abu dirba Pasaulio Lietuvių Jau-
nimo ketvirtosios kongreso ruo-
šos komitete.

**Antrasis pabaltiečių etninis
festivalis** įvyks rugsėjo 23 Gar-
den State Arts Center patalpo-
se. I val. popiet prasidės po-
pietinė programa, o 5 val. pro-
grama vyks scenoje. Programoje
dalyvauja estų tenoras Heinz
Riivald, pianistai Katrin ir Erik
Veski, estės mergaitės gimna-
zistės, lavių choras "Kolibri"
iš Bostono, New Yorko lietuvių
vyrų choras "Perkūnas", lietu-
vių moterų kvartetas "Vilija",
Philadelphijos lietuvių tautinių
šokių grupė "Aušrinė", New
Jersey lietuvių tautinių šokių
grupė "Liepsna" ir New Yorko
lietuvių tautinių šokių grupė
"Tryptinis". Popietinė progra-
moj pasirodys ir Skandinavijos
tautinių šokių grupės šokėjai.
Festivalio vieta pasiekama iš-
sukant "Exit 116" iš Garden
State Parkway. Šio festivalio va-
dovybė oficialus lietuvių atsto-
vas yra Valentinas Melinis. Jo
telefonas: 201 566-0761.

**Lietuvių Katalikų Moterų
Organizacijų Sąjungos** 70 metų
veiklos ir išviejų atsikūrimo
30 metų sukakčių minėjimas
įvyks spalio 28 Kultūros Židiny.

Beleto mėgėjam New Yorke
American Ballet Theatre trupė
suteikia malonią staigmeną —
trumpą rudens sezoną rugsėjo
5-17. Pagrindiniai šokėjai: Fer-
nando Bujones, Eleanor d'An-
tuono, Cynthia Gregory, Gelsey
Kirkland, Natalia Makarova,
Ivan Nagy, Rudolf Nureyev,
Kirk Paterson, Marianna Tcher-
kassky, Martine van Hamel ir
kiti. Programoj The Sleeping
Beauty, Giselle, Swan Lake,
Don Quixote. Rugsėjo 7 vyks
speciali atsisveikinimo progra-
ma su solistu Ivan Nagy, ku-
ris po šio trumpo sezono pa-
liks šią baleto trupę. Bilietai
paštu galima užsakyti jau dabar.
Teatro kasa bus atidaryta rug-
piūčio 27. Spektakliai vyks Met-
ropolitan Operos rūmuose.

Department of Parks & Recreation • Edward I. Koch, Mayor • Gordon J. Davis, Commissioner

New York Serves Up Tennis For Kids

Vitas Gerulaitis Foundation Youth Clinics

Learn the game from the top tennis stars.
Vitas and special guests will be visiting city
parks throughout the summer conducting
free youth tennis clinics. Check the following
schedule for the one nearest you...

Išleisti plakatai su teniso žvaigždės Vito Gerulaičio karika-
tura. Toks pat piešinys atspausdintas ir ant marškinėlių.
Aplinkui ratu parašyta "Gerulaitis Youth Club".

V. GERULAITIS SUORGANIZAVO TENISO PAMOKAS VAIKAM

Liepos 26, trečiądienį, prie
Kultūros Židinio esančiose teni-
so aikštėse buvo nemažas suju-
dimas. Prisirinko daug jaunimo.
Čia buvo surengtos teniso pa-
mokos vaikams, paaugliams.

Kaip buvo skelbta, pamokas
suorganizavo Vitas Gerulaitis,
žymioji teniso žvaigždė. Pamokų
tikslas jaunimą patraukti į spor-
tą, kad lavintųsi, sportuotų. Jis
nupirko daug teniso rakečių, ke-
lis šimtus teniso sviedinių, pa-
samdė eilę geriausių instrukto-
rių, teniso žaidėjų. Vaikas iš kar-
to pamato žymius sportininkus,
su jais pasižneka, net pradeda
žaisti tenisą.

Ir tą liepos 26 buvo bent
kelios pamokų serijos. Pirmą
visi vaikai suskirstomi grupėmis
pagal amžių. Patys mažieji vos
paneša raketę, bet ir jie yra mo-
komi mušti sviedinį.

Pažengusius jau treniravo žy-
mūs teniso žaidėjai. Buvo ir pats

B. Nemickas ir **E. Petkevi-
čius**, abu iš Wethersfield,
Conn., lydimi J. Vanago, iš
Woodhavene, užsuko į Darbi-
ninko administraciją. Apmokėjo
prenumeratas ir paliko auką
spaudai remti. Taip pat turėjo
progos apžiūrėti Kultūros Židi-
nį ir dail. Adomo Galdiko var-
do galeriją.

Vacys Butkys su žmona Ma-
rija liepos 29 išvyko dviejų sa-
vaičių atostogų į Kennebunk-
portą, Maine.

Lietuvos vyčių organizacijos
metinis 65-tasis seimas įvyks
rugpiūčio 16-21 Syracuse, N.Y.
Iš New Yorko ir apylinkių vyks
grupė Lietuvos vyčių.

APREIŠKIMO PARAPIJOS LIETUVIŲ DIENA PIKNIKAS—GEGUŽINĖ

įvyksta

RUGPIŪČIO 6 d, 1978

PLATTDEUTSCHE PARKE

1132 HEMPSTEAD TPKE, FRANKLIN SQUARE, L.I.

PROGRAMA

- 1:00 — PARKAS ATIDAROMAS
- 2:15 — VĖLIAVŲ IŠKĖLIMAS, HIMNAI
ŠV. MIŠIOS — GIEDA PARAPIJOS CHORAS —
vad. VIKTORAS RALYS
- 3:00 — BENDRAS DAINAVIMAS
SPORTINĖS VARŽYBOS
TAUTIŠKI ŽAIDIMAI — RATELIAI
- 4:30 — TAUTINIŲ ŠOKIŲ PROGRAMĄ
išpildo
N.Y. LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIS — TRYPTINIS —
vad. JADVYGA MATULAITIENĖ
- 5:00 — ŠOKIAI — GROJANT J. KASLAS ORKESTRUI
- 7:00 — LAIMĖJIMAI — LOTERIJOS

Auka \$3.00 Studentam \$2.00 Vaikams nemokamai

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME IR LAUKIAME